

T.C.

**ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**TARIMSAL ARAŞTIRMALARDA DİSİPLİNLER ARASI ÇALIŞMA
DURUMLARININ BELİRLENMESİ: ÇANAKKALE ONSEKİZ MART
ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

Özge Zeynep YURDABAL OLGUN

Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı

ÇANAKKALE 2020

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

TARIMSAL ARAŞTIRMALARDA DİSİPLİNLER ARASI ÇALIŞMA
DURUMLARININ BELİRLENMESİ:
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Özge Zeynep YURDABAL OLGUN
Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı
Tezin Sunulduğu Tarih: **20/07/2020**

Tez Danışmanı:
Prof. Dr. Sibel TAN

ÇANAKKALE-2020

Özge Zeynep YURDABAL OLGUN tarafından Prof. Dr. Sibel TAN yönetiminde hazırlanan ve 20/07/2020 tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan “**Tarımsal Araştırmalarda Disiplinler Arası Çalışma Durumlarının Belirlenmesi: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Örneği**” başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı**’nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

JÜRİ

Prof. Dr. Sibel TAN

.....

Başkan

Doç. Dr. Okan DEMİR

.....

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Bengü EVEREST

.....

Üye

Doç. Dr. Pelin KENTEN

Müdür

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Sayı No:.....

İNTİHAL (AŞIRMA) BEYAN SAYFASI

Bu tezde görsel, işitsel ve yazılı biçimde sunulan tüm bilgi ve sonuçların akademik ve etik kurallara uyularak tarafımdan elde edildiğini, tez içinde yer alan ancak bu çalışmaya özgü olmayan tüm sonuç ve bilgileri tezde kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Özge Zeynep YURDABAL OLGUN

TEŞEKKÜR

Hazırlamıő olduğum tezin her aőamasında bilimsel katkı ve desteklerinden dolayı danışman hocam Prof. Dr. Sibel TAN'a, Tarım Ekonomisi Bölümü'nün diğer Öğretim Üyelerine ve özellikle Arő. Gör. Sema Ezgi YÜCEER'e sonsuz teőekkürlerimi sunarım. Yaőamımın her evresinde bana destek olan, maddi manevi hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan beni bugünlere getiren annem Zemine YURDABAL'a, eőim Ümit OLĐUN'a, kızım Ekin Ada OLĐUN'a ve bana destek olan herkese teşekkür ederim.

Ayrıca tez çalışmamın anket sorularını sabırla yanıtlayan ve destek olan Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin çok değerli akademisyenlerine ve çalışma arkadaşlarıma da sonsuz saygı ve őükranlarımı sunarım

Özge Zeynep YURDABAL OLĐUN
Çanakkale, Temmuz 2020

SİMGELER VE KISALTMALAR

%	:Yüzde Oranı
ÇOMÜ	:Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
G	:Gram
GSYİH	:Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
Kg	:Kilogram
MYO	:Meslek Yüksek Okulu
N	:Frekans
OECD	:Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü
STK	:Sivil Toplum Kuruluşu
TL	:Türk Lirası
TUİK	:Türkiye İstatistik Kurumu

ÖZET

TARIMSAL ARAŞTIRMALARDA DİSİPLİNLER ARASI ÇALIŞMA DURUMLARININ BELİRLENMESİ: ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Özge Zeynep YURDABAL OLGUN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Sibel TAN

20/07/2020, 44

Disiplinlerarası çalışma; tüm bilimsel araştırmalarda ve projelerde bir sorunun çözümü için farklı bilimsel disiplinlerin bir araya gelmesi ve konular arasında bağ kurulmasıdır. Disiplinlerarası araştırma yaşadığımız problemleri çözerken soruna farklı bakış açılarıyla yaklaşmamızı sağlar ve karmaşık sorunların çözümünü kolaylaştırır. Dünya nüfusunun hızla artmasıyla birlikte, şehirleşme, sanayileşme, insanların tüketim eğilimlerinin değişmesi, gelişen teknoloji ve çevresel sorunlar yeni küresel sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Dolayısıyla tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de bu sorunların çözümü sürdürülebilir kalkınmanın ön şartıdır. Fakat bu sorunlar küresel bir niteliğe sahiptir ve tek bir disiplinin çözemeyeceği karmaşıklığıdır. Bu nedenle disiplinlerarası bilimsel araştırmalar günümüzde en tercih edilen araştırma yöntemlerinin başında gelmektedir.

Konuya tarım açısından baktığımızda beslenme, istihdama katkısı, Milli Gelirdeki payı ve ödemeler dengesindeki rolü göz önüne alındığında önemini sürekli koruyan bir sektördür. Tarımsal üretim sonrası karşılaşılan pazarlama sorunları, dış ticarete karşılaşılan engeller, işletme yönetimi, örgütlenme ve yayım faaliyetleri düşünüldüğünde tek başına üretim ve verimlilik odaklı çalışmalar yeterli değildir. Dolayısıyla tarımla ilgili disiplinlerin diğer disiplinlerle işbirliği yapması yapılan araştırmalarda kaliteyi artıracak gibi bilimsel bulguların pratikte uygulama şansını artıracaktır.

Bu araştırmanın amacı, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde (ÇOMÜ) tarımla

ilgili alanlarda çalışan akademisyenlerin disiplinler arası çalışma durumunu ve bu konudaki yaklaşımlarının belirlenmesidir. Araştırmada tarımla ilgili çeşitli bölümlerde çalışan 148 akademisyenden tam sayım yöntemiyle verilerin derlenmesi hedeflenmiş, ankete katılmayı kabul eden 81 akademisyenden bilgi alınmıştır. Akademisyenlere likert ölçekli sorular sorulmuş, disiplinler arası çalışma durumunu etkileyen birbirine bağımlı veriler arasında bir ilişki olup olmasının incelenmesi içinse parametrik olmayan Ki Kare testi uygulanmıştır.

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre ÇOMÜ’de tarımla ilgili konularda çalışan akademisyenlerin güncel konularda disiplinler arası çalışmaya yatkın olduğu, bu konularda ilgili paydaşlarla işbirliği yaptığı, bununla birlikte disiplinler arası çalışmalarda bazı problemlerle karşılaşıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca akademisyenlerin yaş, tecrübe ve ünvanlarındaki artışla birlikte disiplinlerarası çalışma eğilimlerinin arttığı belirlenmiştir. Bu sonuçlardan yola çıkarak özellikle genç akademisyenlerin disiplinler arası çalışmalara teşvik edilmesi önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Tarım, Disiplinlerarası Çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

ABSTRACT

INVESTIGATION OF INTER-DISCIPLINARY WORKING STATES IN AGRICULTURAL RESEARCH: A CASE STUDY OF ÇANAKKALE ONSEKİZ MART UNIVERSITY

Özge Zeynep YURDABAL OLĞUN

Çanakkale Onsekiz Mart University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Master of Science Thesis in Agricultural Economics

Advisor: Prof. Dr. Sibel TAN

20/07/2020, 44

Interdisciplinary work; it is the gathering of different scientific disciplines to solve a problem in all scientific researches and projects and to establish a link between the subjects. Interdisciplinary research enables us to approach the problem from different perspectives while solving the problems we experience and facilitates the solution of complex problems. With the rapid increase in the world population, urbanization, industrialization, changing consumption trends of people, developing technology and environmental problems have caused new global problems to emerge. As the whole world with the direct solution of this problem in Turkey is a pre-requisite for sustainable development. But these problems are of a global nature and are so complex that no single discipline can solve. For this reason, interdisciplinary scientific research is one of the most preferred research methods today. When we look at the subject in terms of agriculture, nutrition is a sector that maintains its importance, given its contribution to employment, its share in the national income and its role in the balance of payments. Considering the marketing problems encountered after agricultural production, the obstacles encountered in foreign trade, business management, organization and extension activities, production and productivity-oriented studies alone are not sufficient. Therefore, cooperation of disciplines related to agriculture with other disciplines will increase the quality of researches and

increase the chance of applying scientific findings in practice.

The aim of our study is to determine the interdisciplinary working status of academics working in agriculture-related fields at Çanakkale Onsekiz Mart University (ÇOMÜ) and their approach to this issue. In the study, we aimed to collect data from 148 academic persons who are working in various departments related to agriculture, using the full count method, and information was obtained from 81 academic person who accepted to participate in the survey. Likert-scale questions were asked to academicians, and a non-parametric chi-square test was applied to examine whether there was a relationship between interdependent data affecting interdisciplinary study status.

Based to the results obtained from the research findings, it has been determined that the academicians working on agriculture-related issues in COMU are prone to work interdisciplinary on current issues, cooperate with relevant stakeholders on these issues, however, some problems are encountered in interdisciplinary studies. In addition, it was determined that with the increase in the age, experience and titles of the academicians, the tendency to work interdisciplinary increased. Based on these results, it can be suggested that young academic persons should be encouraged for interdisciplinary studies.

Key words: Agriculture, Interdisciplinary Study, Çanakkale Onsekiz Mart University.

İÇİNDEKİLER

Tez Sınavı Sonuç Formu.....	ii
İNTİHAL (AŞIRMA) BEYAN SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
SİMGELER VE KISALTMALAR	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar DİZİNİ.....	xii
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ	1
1.1. Konunun Önemi	3
1.2. Araştırmanın Önemi.....	4
1.3. Araştırmanın Amacı	4
1.4. Araştırmanın Kapsamı	4
1.5. Disiplinlerarası Araştırma Kavramı	5
1.5.1. Disiplinlerarası Araştırma Yapmanın Önemi.....	6
1.5.2. Disiplinlerarası Araştırmanın Günümüze Kadar Gelişimi ve Bu Alanda Yapılan Çalışmalar	7
1.5.3. Disiplinlerarası Çalışma Yapmanın Zorluğu.....	8
1.5.4. Tarımın Diğer Disiplinlerle İlişkisi ve Tarımda Disiplinlerarası Araştırmanın Önemi.....	9
BÖLÜM 2	11
ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	11
BÖLÜM 3	14
MATERYAL VE YÖNTEM.....	14
3.1. Materyal	14
3.2. Yöntem.....	14
3.2.1. Verilerin Toplanmasında Kullanılan Yöntem.....	14
3.2.2. Verilerin Analizinde Kullanılan Yöntem.....	14
BÖLÜM 4	16
ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA.....	16
4.1. Genel Bulgular	16
4.2. Bilimsel Araştırma ve Proje Yapmaya İlişkin Bulgular	22

4.3	Disiplinlerarası Çalışma Durumları ile İlgili Bulgular.....	27
4.4.	Tarımla İlgili Disiplinlerin Ekonomi Disiplinleri ile Çalışma Durumları	35
BÖLÜM 5	37
SONUÇ VE ÖNERİLER	37
KAYNAKLAR	41
EKLER	I
EK 1. Anket Formu	I
ÖZGEÇMİŞ	XI

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1 Akademisyenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı.....	16
Tablo 2 Akademisyenlerin yaş durumu	16
Tablo 3 Akademisyenlerin unvanlarına göre dağılımları	17
Tablo 4 Akademisyenlerin Mezun Oldukları Fakülte ve Bölümler	17
Tablo 5 Akademisyenlerin çalıştıkları birim/bölümler.....	18
Tablo 6 Akademisyenlerin mesleki tecrübelerine göre dağılımları.....	19
Tablo 7 Akademisyenlerin İdari Görevde bulunma durumları.....	19
Tablo 8 Üniversite dışındaki iş deneyimi durumu.....	20
Tablo 9 Akademisyenlerin yabancı dil düzeyi	20
Tablo 10 Yurtdışı tecrübe durumu.....	21
Tablo 11 Herhangi bir projede çalışma durumu	22
Tablo 12 Hangi fon kaynağının kullandığı	22
Tablo 13 Bilimsel projelerdeki görev durumu.....	23
Tablo 14 Bilimsel araştırmanın önemi.....	24
Tablo 15 Proje Konusunun Bölgedeki Öncelik Durumu.....	24
Tablo 16 Bilimsel araştırmalarda işbirliği yapılan üçüncü şahıs ve kurumlar	26
Tablo 17 Proje hazırlamadaki karşılaşılan zorluklar	27
Tablo 18 Disiplinler Arası Çalışma İçinde Bulunma Durumu.....	28
Tablo 19 Disiplinler arası bir eğitim ya da seminere katılma durumu.....	28
Tablo 20 Yaş Faktörünün Disiplinler Arası Çalışma Durumu Üzerinde Etkileri.....	29
Tablo 21 Akademisyenlerin Unvanlarına Göre Disiplinler Arası Çalışma İçerisinde Bulunma Durumları	29
Tablo 22 Akademisyenlerin Mesleki Tecrübelerine Göre Disiplinlerarası Çalışma İçerisinde Bulunma Durumları	30
Tablo 23 Akademisyenlerin Yurt Dışı Tecrübelerine Göre Disiplinlerarası Çalışma İçerisinde Bulunma Durumları	30
Tablo 24 Akademisyenlerin Disiplinlerarası Çalışma Konuları.....	31
Tablo 25 Tarımın diğer disiplinlerle ilişki durumu	32
Tablo 26 Disiplinlerarası çalışma kavramından ne anlaşıldığı.....	33
Tablo 27 Disiplinlerarası çalışmanın önemi	34
Tablo 28 Disiplinlerarası çalışmalarda karşılaşılan zorluklar.....	35
Tablo 29 Tarımla İlgili Disiplinlerin Ekonomi Disiplini İle Çalışmasında öncelikli Konular	36

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Sürekli değişim ve gelişim halinde olan günümüz dünyasında yaşam gittikçe karmaşık ve çok boyutlu hale gelmektedir. Bu durum her alanda değişim ve yeniliği zorunlu hale getirmektedir (Duman ve Aybek, 2003). Dolayısıyla farklı disiplinlerin bir arada çalışma gereksinimi gün geçtikçe önemi artan bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır. Bilim ve teknolojiye bağlı olarak ortaya çıkan farklı araştırma yaklaşımlarında tek disiplinli yaklaşım yerine birbirini destekleyen disiplinlerin birlikte hareket etmesi gün geçtikçe benimsenmektedir.

Disiplinlerarası çalışma; tüm bilimsel araştırmalarda ve projelerde bir sorunun çözümü için farklı bilimsel disiplinlerin bir araya gelmesi ve konular arasında bağ kurulmasıdır. Nitekim gelişmiş ülkelerin ekonomileri ve üretim faktörleri incelendiğinde “yüksek katma değerli üretim” ve “inovasyon-yenilik” önemli kavramlar olarak ön plana çıkmaktadır. Bu durum da bütün bilim dallarında disiplinlerarası yaklaşımı işaret etmektedir.

Konuya tarım açısından bakacak olursak; en basit tanımıyla tarım, bitkisel ve hayvansal üretim olarak tanımlanmaktadır. Daha geniş anlamda tarım ise, üretimin yanı sıra, tarımsal ürünlerin işlenmesi, pazarlanması ve tüketiciye sunulmasına kadarki bütün süreçlerde birbirini izleyen faaliyetlerin tümü olarak tanımlanabilir. Bu tanımlardan yola çıkarak tarımsal faaliyeti bitkisel üretim, hayvansal üretim, tarım ürünleri ve girdileri teknolojisi olarak üçe ayırmak mümkündür (İnan, 2016). Bu tanımlardan yola çıkacak olursak tarımsal faaliyeti sadece üretim odaklı değil işleme ve teknoloji odaklı olarak ele almamızın gerektiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla tarımı tanımlarken “tohumu ve toprağı kullanarak” denilmesine rağmen son zamanlarda teknolojinin de hızla gelişmesiyle birlikte topraksız ve hatta tohumuz bitkisel üretim yapılabilmektedir (Yavuz ve Dilek 2019). Tarım ekonomik açıdan değerlendirildiğinde Gayri Safi Yurt İçi Hasılaya, istihdama, dış ticarete, ödemeler dengesine ve tarıma dayalı sanayiye hammadde ve işgücü sağlama açısından da son derece önemli bir sektördür (Tan vd. 2018). Dolayısıyla ekonomik kalkınma ve büyüme açısından tarımın ekonomiye sağladığı bu katkı sadece üretim odaklı değil, yüksek katma değer sağlayan teknoloji odaklı mamul maddelerin üretimiyle sağlanması bir zorunluluktur. Bu durum tarım ve sanayi entegrasyonunun ve disiplinlerarası çalışmaların önemini açıkça ortaya koymaktadır. Günümüzde dünyadaki tüm gelişmiş ekonomiler bilgi ve teknolojiyi diğer üretim faktörlerine ilaveten yeni bir

üretim faktörü olarak kabul etmektedirler. Böylelikle ilerleyen teknolojik gelişmelerle birlikte düşük katma değerli üretimde bulunurken yüksek katma değerli üretim yapmak mümkün olmaktadır. Yüksek katma değerli gerçekleştirilebildiği alanlar ileri teknolojilerin uygulandığı alanlardır. Bu bağlamda küreselleşen dünyada tarımda birçok değişiklikler ve yeniliklere ihtiyaç duyulmaktadır. Örneğin güncel bilim dalları olan moleküler biyoloji ve biyoteknoloji ve nanoteknolojiyle tarım sektöründe yeni mücadele yöntemleri, hastalık ve iklim değişikliğine daha dayanıklı türler ve daha verimli hayvancılık ve bitkisel üretim yöntemleri yaygınlaşmaktadır. Böylece tohum ıslahı hayvan ıslahı gibi çalışmalar gündemdeki yerini sürekli korumaktadır. Ayrıca nanoteknoloji ile yüksek sıcaklıklara dayalı motor yağları, hafif malzemeli tarımsal alet ve makineler, daha uygun koşullarda hayvan barınaklarının inşası yapılmaktadır (Akbaş ve Özarslan, 2007).

İleri teknolojilerle katma değeri yüksek ürünler elde etmek aynı zamanda ekonomik davranış kavramını gündeme getirmektedir. Nitekim ekonomik olmadığı sürece yapılan hiçbir faaliyetin yada üretilen bir ürünün etkin ve faydalı olduğunu söylemek mümkün değildir. Zira disiplinlerarasında sayılan bahçe bitkileri, tarla bitkileri, bitki koruma, toprak, zootekni, tarım makineleri, tarımsal yapılar ve sulama, tarımsal biyoteknoloji bölümleri yaptıkları çalışmaların ekonomik etkinliğini göz önüne almalıdır. Tarım diğer disiplinleri ile birlikte ekonomi arasında yapılan multidisipliner çalışmalar çiftçilerin yaşam düzeyini iyileştirmek, tüketicileri ve girdi alıcılarını yüksek fiyatlardan korumak anlamında yeni çözümler üretilebilir. Ekonomi bilimi matematik, ekoloji, tarih, coğrafya, siyaset, sosyoloji, hukuk, davranış bilimleri, psikoloji, fizik, kimya, teknoloji, bilişim ve hatta son zamanlarda ülkelerin kalkınmalarında çok önemli yer tutan biyoteknoloji, nanoteknoloji bilimleri ile ilişkilendirilmektedir.

Bu araştırma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde (ÇOMÜ) tarımla ilgili bölümlerde çalışan akademisyenlerin ekonomi disiplinleri ile işbirliği çalışma eğilimlerini incelemek üzere yapılmıştır. Çalışmanın amacı, tarımla ilgili çalışan akademisyenlerin ekonomik disiplinlerle çalışma eğilimlerinin incelenmesi ve araştırmadan elde edilen bulgular ışığında bu konudaki eksikliklerin ortaya konulmasıdır. Araştırmadan elde edilen sonuçların tarım ve ekonomi bilimleri alanındaki disiplinlerarası çalışma oranlarını görmek, buna bağlı eksiklikleri ortaya çıkarmak ve bu alandaki çalışmalarını çoğaltarak dolaylı da olsa ülkemizin ve bilimin gelişmesine ve kalkınmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

1.1. Konunun Önemi

Günümüz şartlarında bilimsel araştırmalarda uzmanlaşmanın artmasıyla birlikte, hangi bilim dalının nerede başlayıp nerede bittiğini anlayabilmek çok güç duruma gelmiştir. Bu durum bütün bilim dallarında birbiriyle ilişkili alt dalları ortaya çıkarmıştır. Dolayısıyla disiplinlerarası eşgüdümlü çalışmaların önemi gün geçtikçe daha da artmaktadır (Erkuş, 2011).

Disiplinlerarası alışma kavramsal olarak karmaşık araştırma sorunlarını ve problemleri iş birliği ile çözmeyi, araç ve yöntemleri ödünç almayı ve disiplinler ile kavramlar arası çapraz tohumlamayı içerir (Gür, 2003). Bilimsel araştırmalarda disiplinlerarası yaklaşım, özömleri kısıtlayan bilimsel disiplinlerarasındaki duvarları ortadan kaldırarak birlikte hareket etmeyi amaçlar (Müller and Merbach, 1984).

Tarım sektörü öncelikle insan beslenmesi açısından hayati öneme sahip olduğu gibi, diğer sektörlere hammadde temin etme açısından da çok önemlidir. Tarımın Gayri Safi yurt İçi Hasıladaki (GSYİH) ve istihdamdaki payının yüksek olması sektörün sorunlarını her zaman gündemde tutmuş olup, mevcut sorunlara kalıcı özömler bulunamamıştır. Dünyadaki hızlı nüfus artışıyla beraber bazı ölkelerde görölen açlık sorunu ve bu durumun gelecekteki bazı ölkeleri de tedirgin etmesi tarım alanında yeni düzenlemeleri ortaya çıkarmıştır. Bu durum mevcut tarım arazilerinde üretimi artırıcı tekniklerin ortaya çıkması ve yeni tarım arazilerinin üretime sokulmasıyla üretim hacminin artırılarak toplumun gıda ihtiyacı giderilmeye çalışılmıştır.

Gelişmekte olan ölkelerde nüfusun büyük bir kısmını bünyesinde barındıran tarım sektörü aynı zamanda kalkınmanın ve tarım dışı sektörlerin finansman kaynağı konumundadır (Yağbasan, 2011). Zaman içerisinde küreselleşen dünyada tarımda da birçok değişiklikler ve yenilikler olmuştur. Biyoteknolojiyle birlikte tarım sektöründe yeni ilaçlar, gübreler, daha besleyici ve hastalık direnci yüksek bitkiler veya hayvanlar, tohum ıslahı gibi alanlarda yapılan teknolojik ve bilimsel çalışmalar hızla artmaktadır. Diğer taraftan nano teknolojinin tarımda kullanılacağı alanlar hızla çoğalmaktadır.

Bu tip çalışmaların yapılabilmesi multidisipliner yaklaşımla mümkün olmaktadır. Dolayısıyla gelişmiş bir öлке olma yolunda makro açıdan ekonomimizi kalkındırmak, yüksek katma değerli üretim yapmak, bilim ve teknoloji üretmekle mümkün olabilecektir. Bu amaca ulaşmak için birçok ayrı disiplini içinde barındıran bilim dallarının birlikte çalışma zorunluluğu konunun önemi açıkça ortaya koymaktadır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (ÇOMÜ) Ziraat Fakültesinde 84 akademisyenin 9'u Tarım Ekonomisi, 15'i Bahçe Bitkileri, 13'ü Bitki Koruma, 6'sı Tarım Makineleri, 6'sı Tarımsal Biyoteknoloji, 5'i Tarımsal Yapılar ve Sulama, 9'u Tarla Bitkileri, 11'i Toprak ve Bitki Besleme ve 10'u Zootečni Bölümü'nde görev yapmaktadır. Diğer taraftan Biga Meslek Yüksek Okulu'nda 40, Lapseki MYO'nda 21 ve Bayramiç MYO'nda da 3 akademisyen tarımla ilgili bölümlerde görev yapmaktadır. Ekonomi gibi yaşamın her alanında olan ve yaşam standardımızı direkt etkileyen bir alanda disiplinlerarası çalışmaların artması ülke kalkınması ve toplum refahı için gereklidir. Bu düşünceden yola çıkarak; ÇOMÜ'de tarımla ilgili disiplinlerde çalışan akademisyenlerin disiplinlerarası çalışma eğilimlerinin tespit edilmesi ve disiplinlerarası çalışma oranlarını artırmaya teşvik edecek olması araştırmanın önemini artırmaktadır. Ayrıca bu konuda hiç çalışma yapılmamış olması ve yapılacak çalışmanın literatüre sağlayacağı katkı açısından ve bu konuda ileride yapılacak diğer çalışmalara kaynak teşkil etmesi bakımından son derece önemlidir.

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı ÇOMÜ'de tarımla ilgili bölümlerde çalışan akademisyenlerin ekonomik disiplinlerle birlikte çalışma eğilimlerinin incelenmesidir.

Çalışmanın diğer alt amaçlarını aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür.

- Tarımla ilgili bölümlerde çalışan akademisyenlerin işbirliği yaptığı diğer akademik birimlerin tespiti,
- Bu akademisyenlerin iş birliği yaptığı diğer paydaşların tespiti,
- Bu akademisyenlerin araştırma konusu seçiminde gösterdikleri disiplinlerarası yaklaşımlar,
- Disiplinlerarası çalışmalarda karşılaşılan güçlüklerin belirlenmesi,
- Çeşitli birimlerin, kurum ve kuruluşların iş birliği içinde yaptıkları çalışmalardan elde edilen sonuçların diğer paydaşlarla paylaşılma durumunun tespit edilmesidir.

1.4. Araştırmanın Kapsamı

Araştırma ÇOMÜ'de Tarımla ilgili bölümlerde çalışma yürüten akademisyenleri kapsamaktadır. Bu kapsamda Ziraat Fakültesine bağlı dokuz bölümde görev yapan akademisyenler (84 kişi), Biga Meslek Yüksek Okulunda Bitkisel ve Hayvansal Üretim

Bölümü, Süt ve Besi Hayvancılığı Programı, Gıda İşleme Bölümlerinde görev yapan akademisyenler (40kişi), Lapseki Meslek Yüksek Okulunda; Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü ve bölüme bağlı Bitki Koruma Programı, Fidan Yetiştiriciliği Programı ve Organik Tarım Programlarında görev yapan akademisyenler (21 Kişi), Bayramiç Meslek Yüksek Okulunda ise Park ve Bahçe Bitkileri Bölümünde görev yapan akademisyenler (3 Kişi) araştırmanın popülasyonunu oluşturmaktadır.

Araştırma beş bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde konunun ve araştırmanın önemi, disiplinlerarası araştırma kavramı ve önemi, tarımın diğer disiplinlerle ilgisi gibi temel konulara yer verilmiştir. Araştırmanın ikinci bölümde bu konuda daha önce yapılmış olan çalışmalar incelenmiş, üçüncü bölümde ise ÇOMÜ’de tarım ile ilgili bölümlerde görev yapan akademisyenlerin disiplinlerarası çalışma eğilimlerinin incelenmesine yönelik araştırmada kullanılan materyal ve yöntem açıklanmıştır. Araştırmanın dördüncü bölümünde araştırma kapsamında yapılan anketlerin analizi ile elde edilen bulgular ortaya konmuştur. Araştırmanın son bölümünde ise bulgulardan elde edilen sonuçlar irdelenmiş ve öneriler sunulmuştur.

1.5. Disiplinlerarası Araştırma Kavramı

Konuyu tanım ve kavramlar itibariyle inceleyecek olursak, iki veya daha fazla akademik disiplinin birleşerek bir bütün oluşturulması disiplinlerarası çalışma olarak ifade edilir. Dolayısıyla disiplinlerarası çalışma geleneksel akademik çalışmalardan farklı olup, daha planlı ve yapılandırılmış bir yaklaşımdır (Cluck, 1980; Kline, 1995).

Disiplinlerarası yaklaşım, bir kavram, tema veya problem incelenirken en az iki disipline ait yöntem ve bilgi birikiminden fayda sağlanan program yaklaşımıdır (Jacobs,1989). Erickson (1995), değişik disiplinlere ait kavramların kavramsal entegrasyonu olarak tanımlamalarda bulunurken, Stember (1998) ise disiplinlerarası yaklaşımı, disiplinlerde oluşturulan az veya fazla bütünleştirme hatta bazı değişimler gerektiren girişimler olarak tanımlamıştır. Lake (1994) “in açıklamalarına göre, genel olarak literatürde yapılan disiplinlerarası yaklaşıma ilişkin tanımlarda;

- Farklı alanlardaki konuların birleştirildiği,
- Bu konuların ilişkili olduğu ders kitaplarından çok başka kaynakların kullanıldığı,
- Planların fazlaca önemli olduğu,
- Programların ise genelde esnek olduğu görülmektedir.

Disiplinlerarası çalışma; bütün bilimsel araştırmalarda ve yapılan projelerde bir sorunun çözümü için birden çok farklı bilimsel disiplinlerin bir araya gelmesi ve konular

arasında bağ kurulmasıdır.

1.5.1. Disiplinlerarası Araştırma Yapmanın Önemi

İçinde bulunduğumuz dünya sürekli bir değişim ve dönüşüm içerisindedir. Teknolojinin ve bilimin hızla ilerlemesiyle toplumsal hayatımız ve sosyal yaşamımız da çok hızlı bir şekilde değişmektedir. Değişen ve dönüşen bu zamanda da artık sorunlarımız da farklılaşmaya başlamış, daha da karmaşık bir hal almıştır. Dünyadaki hızlı nüfus artışı, çevresel faktörler, insanların daha iyi şartlarda yaşama istekleri, tüketim kalıplarındaki değişim, şehirleşme ve sanayileşme, ülke ekonomilerinin giderek artan ve birbirine olan karşılıklı bağımlı olma durumları, artan yoksulluk, ulus devletlerin giderek zayıflaması, uluslar üstü politik mekanizmaların bağlayıcılıklarının giderek azalması, çok uluslu şirketlerin daha da güçlenmesi ve bunun gibi birçok evrensel nitelikteki nedenlerin ortaya çıkardığı sorunlar küresel bir nitelik taşımaktadır. Teknolojinin hızlı değişimi, iletişim ve ulaşımda sağlanan ilerleme, bu küresel sorunların kısa süre içerisinde geniş kitlelere yayılmasına sebep olmuştur. Sürdürülebilir bir kalkınma için bu sorunlara çözüm getirilmelidir. Fakat küresel nitelikte olan bu sorunlar tek bir disiplinin çözemeyeceği karmaşıklıktadır. Bunun yanında toplumsal yaşam gittikçe daha da karmaşık ve çok boyutlu hale gelmektedir. İşte tam da bu yüzden disiplinlerarası araştırma ve projeler yapmanın önemi her geçen gün daha da artmaktadır.

Gelişmiş ülkelerin ekonomilerine ve üretim faktörlerine baktığımızda yüksek katma değerli üretim olan “inovasyon” alanında hızlı bir ilerleme gösterilmiş ve ülke refahı ile ilişkilendirilmiştir. İnovasyon odaklı ekonomilerin büyük bir bölümünün bilimsel araştırmalara ve özellikle de disiplinlerarası araştırmalara kaynak aktardığı gözlemlenmektedir (Ulusoy, 2007). Gelişmiş ülkelerde 1970-1995 yıllarında büyümenin yarısından fazlasının yenilenebilir ve dönüştürülebilir enerji kaynaklarından elde edildiği belirtilmektedir (Sevinç, 2017).

Yapılan akademik çalışmaların birbirinden bağımsız ve izole bir şekilde çalışması ve ilerlemesi mümkün değildir. Artık bilim dalları birbirleri ile iç içe ve birbirlerini destekleyerek çalışmak zorundadır. Bu açıdan bakıldığında da disiplinlerarası çalışma yapmak son derece önemlidir. Ülkelerin kalkınabilmeleri, ekonomik ve sosyal gelişimlerini sağlayabilmeleri için disiplinlerarası çalışmalara ayırdıkları kaynak ve zamanın artması gerekmektedir. Günümüzde bu alanda yapılan çalışmalar her geçen gün çoğalmaktadır.

1.5.2. Disiplinlerarası Araştırmanın Günümüze Kadar Gelişimi ve Bu Alanda Yapılan Çalışmalar

Disiplinlerarası yaklaşım, son yıllarda sıklıkla duyduğumuz bir terimdir. Bu yüzden yirminci yüzyıl terimi gibi görülebilir ama bu kavramın tarihsel bir geçmişi bulunmaktadır. İlk başta Yunan Felsefesi olmak üzere birçok tarihi öncüye sahiptir.

Gile Gunn Yunan tarihçilerin dramalistlerin kendi materyallerini daha iyi anlamak için diğer bilgi alanlarından (tıp ve felsefe gibi alanlardan) unsurlar aldıkları söylenmektedir. Disiplinlerarası çalışmalar geleneksel disiplinlerin çözmeye çalıştığı ama yetersiz kaldığı, sorunu çözemediği zamanlarda çözüm için başka disiplinlere başvurulması sonucuyla gelişmiştir. Yirminci yüzyılda teknolojinin hızla gelişmesiyle beraber teknolojiye ilgi duyan birçok sosyal bilimci, çok sayıda disiplinle beraber çalışan bilim adamlarının olduğu moleküler biyoloji, nanoteknoloji gibi çok disiplinli araştırmalara yönelmeye başlamışlardır. Disiplinlerarası kavramı zamanla aşağıda sıralanan yaklaşımları ifade etmeye başlamıştır (Aktan, 2007; Gür, 2003).

“Disiplinlerarası” terimi zamanla şu şekilde bir gelişme göstermiştir:

- (Multidisciplinary- Çok Disiplinli Yaklaşım),
- (Crossdisciplinary- Çapraz Disiplinli Yaklaşım),
- (Transdisciplinary- Disiplinler Ötesi Yaklaşım),

Çok disiplinli yaklaşım; farklı disiplinlerde uzmanlaşmış kişilerin belli bir sorunun çözümü için bir araya gelerek mevcut sorun üzerinde odaklanarak çalışma yürütmesi olarak tanımlanabilir (Piaget, 1972; Meeth, 1978). Çok disiplinli yaklaşımda farklı disiplinlerdeki araştırmacılar odaklanılan soruna kendi bakış açılarıyla kendi sınırları dahilinde yaklaşırlar.

Dolayısıyla çok disiplinli yaklaşımlarda disiplinlerin sahip olduğu sınırlar daha da keskinleşse de farklı bakış açılarından kaynaklanan görüş zenginliği ile araştırmaya katkı sağlar (Baykal, 2004). Diğer taraftan Çapraz disiplinli (Crossdisciplinary) yaklaşım ise herhangi bir disiplin perspektifinde başka bir disipline bakabilmeyi ifade eder. (Aktan, 2007).

Disiplinler ötesi yaklaşım, birkaç disiplini aşip ya da enlemesine kesip, herhangi bir tekil disiplinin ötesine geçen meselelerle ilgilenilmesidir. Disiplinler ötesi sözcüğündeki “ötesi” kelimesi bütün alanların aralarındaki sınırların kalkmasını ve alanların ötesine geçilmesini belirtir. Amaç evreni kavramak için gerekli bilgi bütünlüğünü sağlamaktır (Aktan, 2007; Gür, 2003). Başka bir düzeyde disiplinlerarasılık, bilgi birikimindeki aşırı uzmanlaşma ve tek bir açıdan bakmanın zararlı etkilerine bir çare olarak karşımıza

çıkmaktadır. Bununla birlikte, bazı görüşlere göre, disiplinlerarasılık, bir çalışma alanında uzmanlaşmış olanlara tamamen borçludur. Aksi taktirde disiplinlerarası kişiler hiçbir bilgiye sahip olmaz ve danışacak uzmanlar olmaz. Disiplinlerarası işbirliği veya araştırma, sorunlara yeni çözümler getirdiğinde, ilgili çeşitli disiplinlere çok fazla bilgi verilir. Bu nedenle, hem disiplin hem de disiplinlerarası olanlar birbirleriyle tamamlayıcı bir ilişki içinde görülebilir.

1.5.3. Disiplinlerarası Çalışma Yapmanın Zorluğu

Her bir akademik disiplin; uygun bir eğitim yapısına sahip, kendine göre eğitim yöntemleri ve içeriği olan kendi alanında güncel araştırmalar yaparak yeni bilgiler üreterek söz konusu alana katkı sağlayan oluşumlardır. Dolayısıyla bilimsel disiplinlerin ileri düzeyde bilgiler üretebileceği kanıtlanmıştır (Berger, 1970). Her disiplinin kendine özgü yaklaşımları, terminolojisi, takipçileri, öncüleri ve bilgi birikimleri mevcuttur (Becher, 1989; Parker, 2002). Bilimsel disiplinler kendilerine özgü eğitim geçmişi, yöntemleri, prosedürleri, o alandaki diğer çalışmalar ile özgünleşmiştir (Piaget, 1972).

Baykal (2004)'e göre (King ve Brownell, 1966) bilimsel disiplinleri tanımlamak için aşağıdaki ölçütleri belirlemişlerdir;

1. Her bir disiplinin kendine has unsurları vardır (kavramlar, önermeler, biçimler, ritimler ve armoniler gibi).
2. Disiplinlerin kendine özgü toplumsal dokuları vardır.
3. Uzmanların odaklandığı ve hakimiyet sağladığı alanlar vardır.
4. Bilimsel disiplinlerin öncüleri, takipçileri ve tarihi bir birikimi vardır.
5. Bilimsel disiplinler sadece teoriden oluşmaz. Aynı zamanda teorik bilgiyi uygulayacak yöntem ve deneyleri içerir.
6. Bilimsel disiplinlerin önermeleri, ilke ve içerikleri birbirleri ile tutarlı bir bütün oluşturmalıdır.
7. Bilimsel disiplinlerde bir uzmanlık dili mevcuttur. Bu dil eski kavramlardan ve ihtiyaç halinde türetilen yeni kavramlardan oluşur.
8. Herhangi bir disiplinin uzmanları çeşitli bilimsel ortamlarda (çalıştay, kongre, seminer, panel konfereans vb.) ve çeşitli bilimsel materyallerde (kitap, dergi, bildiri, makale vb.) sürekli etkileşim ve iletişim halindedir.
9. Bilimsel disiplinlerin, bilimsel gerçeklere, insanların fiziksel, bilişsel ve manevi özelliklerine uygun olması gerekir.

10. Bilimsel disiplinler farkındalık oluşturmak, tanıtımlarını yapmak, araştırmalarını yaymak için çeşitli eğitim ve iletişim araçlarından faydalanmaktadır.

Bu tanımlamalardan yola çıktığımızda, hiç bir disiplin aslında birbirinden bağımsız değildir, disiplinlerin hepsi birbiriyle iç içe geçmiş durumdadır. Önümüzdeki zamanlarda disiplinlerarası yaklaşım her açıdan benimsenince akademik programların büyük bir bölümü “disiplinlerarası” olarak tanımlanacaktır (Baykal, 2004).

Yukarıda sıralanan ölçüt ve ilkelerden yola çıkıldığında disiplinlerarası çalışmaların çalışmalarda konu belirleme, etkinlik, sabit fikirlilik, birlikte çalışma zorlukları ve disiplinlerarası çalışmaların zaman alması gibi çeşitli zorluklar vardır (Yıldırım, 1996).

1. Konu belirleme zorluğu: Bir problemin çözümü için odaklanılan konunun gerçekten disiplinlerarası nitelikte olması gerekir. Dar kapsamlı ve konun çözümünde herhangi bir disiplinin bakın olduğu konular disiplinlerarası çalışmaya uygun değildir.
2. Etkili ortak çalışma yürütmenin zorluğu: Disiplinler arası çalışmaların tek bir disiplinin yapacağı bilimsel çalışmalardan farklı ve etkin olması gerekir. Örneğin “enflasyon” konusunda yapılacak bir çalışmada matematik, istatistik, ekonometri gibi kantitatif bilim dalları yanı sıra, tarih, sosyoloji, psikoloji, antropoloji gibi sosyal bilimlerin iş birliği bilimsel çalışmanın etkinliğini artıracaktır.
3. Birlikte çalışmaktan kaynaklanan zorluklar ve sabit fikirlilik: Bir problemin çözümü için odaklanılan çalışmada farklı bakış açılarını kullanabilme, yeni fikirlere açık olma, farklı disiplinlerden gelen bilgileri konunun çözümünde etkin bir şekilde kullanabilmek çok önemlidir.
4. Disiplinlerarası çalışmaların uzun zaman alması: Farklı eğitim ve çalışma disiplinine sahip kişilerin biraraya gelmesi açısından disiplinlerarası çalışmalar diğer çalışmalara göre daha fazla zaman alacaktır. Farklı bilim dallarından odaklanılan konuyla ilgili bilgilerin toplanması, uygun yöntemlerle analizlerin yapılması ve araştırma sonuçlarının yorumlanması zaman alıcı işlemlerdir.

1.5.4. Tarımın Diğer Disiplinlerle İlişkisi ve Tarımda Disiplinlerarası Araştırmanın Önemi

Tarımı en geniş anlamıyla tanımlayacak olursak, bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretimi ve elde edilen ürünlerin daha faydalı hale getirilmesi için yapılan işlemler ve geçirilen süreçlerin tamamı tarımsal faaliyet olarak ifade edilebilir.

Konuya ekonomik açıdan baktığımızda tarımsal üretimde kullanılan işgücü ve katılan maliyetlere karşılık maksimum gelir elde edilmesi tek başına yeterli değildir. Ayrıca tarımsal üretimde Teknik ve ekonomik prensipler birlikte ele alınmalı ve tarımsal faaliyetler bu çerçevede planlanmalıdır. Dolayısıyla tarımsal faaliyetin gerçekleştirilebilmesi ve uygulanabilmesi için tarım ekonomisi bilimine ihtiyaç duyulmaktadır.

Bugün gelişmiş ekonomilerin hepsi bilgiyi bir üretim faktörü olarak değerlendirmektedir. Gelişmiş ülkeler düşük katma değerli üretimden yüksek katma değerli üretime geçmeye çalışmaktadır. Yüksek katma değer üretmek ise ileri teknolojilerin uygulanabildiği alanlarla gerçekleştirilir. Bu bağlamda her gün biraz daha fazla küreselleşen dünyada tarım alanında da birçok değişikliğe ve yeniliklere ihtiyaç duyulmaktadır. Teknolojik gelişmeler diğer sektörlerde olduğu kadar tarım sektöründe de yeni fırsatlar ortaya çıkarmıştır (Direk, 2012).

Tarım Ekonomisi de diğer bilimler gibi ekonomi biliminin temel ilkelerinden faydalanarak tarımsal problemlere çözüm üretmeye çalışan bir bilim dalıdır. Bu çerçevede değerlendirecek olursak tarım ekonomistleri; hem tarımın tarla bitkileri, bahçe bitkileri, hayvancılık ve tarım ürünlerini değerlendirme gibi teknik konularını, hem de ekonominin planlama, yönetim, finansman, muhasebe, işletmecilik, pazarlama, tarım politikası, tarım hukuku, köy sosyolojisi, tarımsal yayım gibi konularına hakim olmak durumundadır. Bununla birlikte tarım ekonomisi, tarım sektörünü geliştirmek, çiftçilerin yaşam düzeyini iyileştirmek ve tüketicileri aşırı fiyat artışından korumak, tarımsal ürünlerin dış satımını artırmak amacıyla devletin uyguladığı plan ve programlar ile de ilgilenmektedir.

Dünyadaki küreselleşme eğilimleri çerçevesinde ve ülkelerin kalkınma hamlelerinde tüm bilimsel disiplinlerde Ar-Ge ve inovasyon odaklı yaklaşımlar gün geçtikçe önem kazanmaktadır. Bu durumun farkına varan ülkeler, Ar-Ge ve inovasyona yönelmekte ve bu şekilde ekonomilerini daha güçlü hale getirmektedirler (Işık ve Kılınç, 2011). Tarımsal üretimin öncelikle doğal şartlara ve değişen iklim koşullarına bağımlı olması, üretim faaliyetlerinde canlı materyallerle çalışılması Ar-Ge ve inovasyon çalışmalarında evrensel yaklaşımlar yanısıra bölgesel yaklaşımları gündeme getirmektedir (Aras ve Ören, 2002). Bu bağlamda düşünersek son yıllarda hızla değişen dünya, çok hızlı gelişen teknoloji, bilim, bilişim, inovasyon, biyoteknoloji, moleküler biyoloji gibi yüksek katma değerli üretimin olduğu alanlarda üretimde bulunabilmek ve bu gelişmeleri tarımsal üretimde uygulamak ülke kalkınması için son derece önemlidir.

BÖLÜM 2

ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Yıldırım, 1996. "Disiplinlerarası Öğretim Kavramı ve Programlar Açısından Doğurduğu Sonuçlar" konulu çalışmasında, disiplinlerarası öğretimin önemi, etkili ve anlamlı öğrenmeye olan katkısının nasıl hergün daha çok geliştiği üzerinde durulmuştur. Pratik ve etkili disiplinlerarası program geliştirme modeli üzerinde durulmuş ve eğitime katkısı anlatılmıştır.

Karaer ve Gürlük, 2003. "Gelişmekte Olan Ülkelerde Tarım, Çevre, Ekonomi Etkileşimi" konulu çalışmada, öncelikle gelişmekte olan ülkelerin ekonomileri ve gelişmiş ülkelerin ekonomileri kıyaslanmış, çevre sorunlarının, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde nasıl gerçekleştiğine vurgu yapılmıştır. Gelişmekte olan ülkelerde, girdi azlığı ve tarımda çalışan nüfus fazlalığı nedeniyle çevresel kaynakların bozulma potansiyeli, üretim yapısının tahrip ediciliği daha yükseken, endüstrileşmiş ülkelerde çevre kalitesi ve insan sağlığına daha çok değer verme oranı yüksektir. Bu açıardan bakarak tarım çevre ve ekonomi konularının birbirleri ile olan ilişkisi incelenmiştir. Araştırmamızda tezin amacı ve hedefleri doğrultusunda çevre ele alınmış ve önemine vurgu yapılmıştır. Farklı disiplinlerde araştırmalar gerçekleştirilen akademisyenlerin bu bağlamda çevrenin korunmasına önem verdikleri gözlemlenmiştir.

Ulusoy, 2007. "Disiplinler arası araştırma ve eğitim" adlı çalışmasında disiplinler arası çalışma kavramının ne anlama geldiği üzerinde derinlemesine durmuş ve üniversitelerde ve eğitimde disiplinler arası uygulama örneklerine yer verilmiştir.

Baykal, 2008. "Hukuk-Ekonomi İlişkisi ve Ekonomi Hukuku Üzerine" isimli çalışmasında; hukukun ekonomi bilimi ile ilişkisi üzerinde durulmuştur. Ekonomik refahın sağlanması ve toplumsallaşması için hukuk ve ekonomi bilimlerinin birbirlerini tamamlayacak şekilde oluşturulması gerekmektedir. Ekonomik sistemin sağlıklı işleyebilmesi, ihtiyaçların karşılanmasına olduğu kadar, etkin bir hukuk sisteminin varlığına da bağlıdır. Çalışma; tüm hayatımızı, yaşam şeklimizi düzenleyen hukukun ekonomi üzerindeki büyük rolü, ekonomiyi nasıl düzenlediği, piyasanın düzenli işlemesi ve gelişmesini sağlayacak yasal düzenlemeleri belirlemesi açısından nasıl bir öneme sahip olduğunu anlatmıştır. Tarımın farklı alanlarında hedeflenen bilgilerin derlenmesine yönelik gerçekleştirilen bu tez çalışmasında benzer şekilde hukukun ekonomik gelişim üzerine olan etkileri net bir şekilde gözlemlenmiş, her türlü tarımsal araştırmanın sağlıklı bir hukuk altyapısı üzerinde gerçekleştirilebileceği vurgulanmıştır.

Turna ve Ark., 2008. “Disiplinlerarası Yaklaşım: Müzik, Fizik, Matematik Örneği” isimli çalışmasında; bu araştırma bilimsel araştırma ve yaklaşımlarda bulunurken çözümün tek bir alanda yapılan çalışmayla sağlanamayacağını ve farklı alanlardaki disiplinlerden de faydalanılmasının zorunlu olduğunu vurgulamak üzerine yapılmıştır. Bu alanda yapılan çalışmalardan bahsedilmiş ve bu gelişmeler sayesinde nitelikli ve kaliteli insanların yetişmesini için; çok disiplinli alanlarda eğitim almalarının zorunlu olduğu vurgulanmıştır. Örnek olarak matematik, fizik ve müzik arasındaki ilişki anlatılmıştır.

Ersalcan, 2009. “Disiplinler arası ortak bir sermaye olarak sosyal sermaye” isimli çalışmasında; sosyal sermayenin geniş bir tanımı yapılmış ve sosyal sermayeyle ilgili birbirinden farklı alanlarda disiplinler içinde kendi kuram ve yöntemleri ile kavramı tanımlama ve ölçme çabalarını zenginleştiren bu çalışmaların disiplinler arası sınırların aşılmasına yaptığı katkı üzerinde durulmuştur.

Saklı, 2011. “Disiplinlerarası Bir Disiplin Olarak Kamu Yönetimi” konulu çalışmada, Kamu Yönetimi biliminin neden disiplinler arası bir bilim olduğu vurgulanmış ve Kamu yönetiminin bu konunun olumlu ve olumsuz etkileri incelenmiştir. Kamu yönetiminin diğer disiplinlerle olan ilişkileri incelenmiş geliştirilmesi yönünde önerilerde bulunulmuştur.

Baloğlu, 2012. “İktisadın Sosyal Boyutu” isimli çalışmasında ekonomi bilimi ve Sosyoloji bilimi arasındaki ilişki üzerinde durulmuştur. Çalışmanın sonucunda kendiliğinden işleyen, insan davranışlarını ve insanın toplumla olan ilişkisini gözardı eden, toplum davranışını incelemeyen toplum ihtiyacına cevap vermeyen insandan ve toplumdan kopuk oluşturulan bir ekonomik yapının ekonomik gelişme üzerindeki zorlukları anlatılmıştır. Benzer şekilde gerçekleştirilen bu tez çalışmasında disiplinlerarası çalışmalarda yalnızca ekonomi – sosyoloji alanları değil ayrıca birçok farklı alanda disiplinlerarası çalışmanın önemine vurgu yapılmaktadır.

Pezikoğlu, 2012. “Sürdürülebilir Tarım ve Kırsal Kalkınma Kavramı İçinde Tarım-Turizm-Kırsal Alan İlişkisi ve Sonuçları” isimli çalışmasında ekonomik sosyal ve ekolojik açıdan sürdürülebilirlik konusu ele alınmıştır. Gelişmekte olan ülkelerde ekonomik kalkınmanın daha fazla önemli olduğu ve bu yüzden sürdürülebilir ekolojinin de zaman zaman gözardı edildiği üzerinde durulmuştur. Bu durumun da ekolojik sürdürülebilirlikte ekonomik parametrelerin doğru hesaplanmadığı ve gerçek fayda/masraf analizinin doğru yapılamamasına bağlanmıştır. Doğal kaynakların piyasa fiyatına sahip olmaması da fayda/masraf analizinin yapılmasını zorlaştırmaktadır. Bu çalışmada sürdürülebilir tarım ve kırsal kalkınma kavramları tanımlanmış ve bu kavramların içinde yer alan tarım-turizm ve

kırsal alan kavramlarının birbirleri ile ilişkileri bu ilişkiler sonucunda neler olduğu ve sonuçlarına yer verilmiştir.

Bakırtaş ve Ark., 2014. “Disiplinlerarası bir saha olarak iktisadi arkeoloji: yönetimi ve alt disiplinleri” konulu çalışmada; iktisadın sosyal bir bilim dalı olarak diğer bilim dalları ile çok yakın ilişkileri olduğu ifade edilmiştir. Yapılan araştırmada arkeolojik kazıların iktisadi olaylarla ilişkisi incelenmiştir. Çalışmada sanayi devrimi öncesinde ticaretin rolü, piyasalar, para ve toplumun geçim kaynakları, toplumun sosyo-politik yapısı, bitki ve hayvan yetiştiriciliği gibi her bir ekonomik faaliyetin arkeolojik olayları etkilediği vurgulanmıştır.

Sunay, 2014. “Yönetim Bilimlerinin Diğer Bilimlerle İlişkisi” konulu çalışmasında yönetim bilimleri ile insan davranışlarına dayalı sosyal bilimler arasındaki ilişki üzerinde durulmuştur. İnsan davranışlarının ve bu davranışları inceleyen davranış bilimleri, psikoloji, sosyoloji gibi bilimleri ve yine davranışların önemli olduğu tarih siyaset, hukuk ve ekonominin yönetim bilimlerine olan katkısı vurgulanmıştır.

Turna ve Bolat, 2015. “Eğitimde Disiplinlerarası Yaklaşımın Kullanıldığı Tezlerin Analizi” konulu çalışmasında; disiplinlerarası yaklaşımın önemi ve eğitime olan katkısının öneminden bahsedilmiş, disiplinlerarası yaklaşımın nasıl ele alındığını, hangi alanlarda, hangi konularda çalışıldığını, literatürde nasıl yer bulduğunu incelemiş, bu zamana kadar bu alanda yapılan bilimsel çalışmalardan tek tek bahsetmiş ve en çok hangi konularda çalışma yapıldığını gösterip eksik olan konularda yapılacak çalışmaların artmasını hedeflemiştir.

Everest ve Tan, 2016. “A Study on Cooperative Relationship and Socian Interaction with Other Disciplines” adlı çalışmasında kooperatifçiliğin diğer bilim dalları ile ilişkisi üzerinde durulmuştur. Kooperatif sisteminin ne anlama geldiği, insani, ekonomik ve sosyal boyutları incelenmiş ve kooperatif sistemi için ortak çalışma alanları olan diğer disiplinler ile ilişkisi açıklanmıştır. Bu çalışmayla kooperatif sistemini geliştirmek için eğitimin ve diğer disiplinlerle ortak ve birlikte çalışma yürütebilmenin nemi vurgulanmıştır.

Yıldız, 2019. “Proje ve yapım yönetimi araştırmalarında disiplinlerarasılık” konulu yüksek lisans tez çalışmasında globalleşen dünyada disiplinler arası işbirliğine olan ihtiyacın hızlı bir şekilde, hemen hemen her alanda arttığını vurgulamış ve bu çalışma ile PYY (Proje Yapım Yönetim) alanında yayın yapan ve belirli kriterleri sağlayan en yüksek catescare puanına sahip üç akademik derginin Ocak 2018 ile Aralık 2018 arasındaki sayıları dikkate alınarak disiplinler arasılık oranlarının ölçülerek karşılaştırılmasıdır.

BÖLÜM 3

MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Araştırma birincil ve ikincil verilerden faydalanılarak yapılmıştır. Araştırmanın ana materyalini Çanakkale Onsekiz Mart üniversitesinde başta Ziraat Fakültesi olmak üzere tarımla ilgili disiplinlerde görev yapan akademisyenlerle yüz yüze yapılan anketlerden elde edilen veriler oluşturmaktadır. Anketlerden elde edilen veriler birincil veriler olarak kullanılmıştır. Araştırma konusunda çeşitli ulusal ve uluslararası düzeyde kurum ve kuruluşların yapmış olduğu bilimsel araştırmalar, tezler, araştırma raporları ve mevcut istatistikler ikincil veriler olarak kullanılmıştır.

3.2. Yöntem

3.2.1. Verilerin Toplanmasında Kullanılan Yöntem

Araştırmanın ana popülasyonunu Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde tarımla ilgili bölüm ve disiplinlerde çalışan öğretim elamanları oluşturmaktadır. Bu kapsamda Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde tarımla ilgili çalışan Ziraat Fakültesi'nde 84 akademisyenden 57'si, Lapseki MYO'nda 21 akademisyenden 13'ü, Biga MYO'nda 40 akademisyenden 10'u ve Bayramiç MYO'nda 3 akademisyenden 1'i ile toplamda 148 akademik personel ile tam sayım yöntemiyle anket yapılması planlanmış olup, anket yapmayı kabul eden 81 akademisyenle yüz yüze anketler yapılmıştır.

3.2.2. Verilerin Analizinde Kullanılan Yöntem

Araştırmada Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Çeşitli Yüksek Okulları ve Meslek Yüksek Okullarında tarımla ilgili disiplinlerde görev yapan akademisyenlerle ilgili genel özellikleri belirlemek üzere tanımlayıcı istatistiklerden faydalanılmıştır. Akademisyenlerin diğer disiplinlerle birlikte çalışma eğilimlerini ölçmek, proje yapma eğilimlerini ve disiplinlerarası çalışma eğilimlerini ölçmek için, Likert ölçekli sorular sorulmuştur. Bu ölçek, bireyin kendisi hakkında bilgi vermesi esasına dayanmakta olup bireylerin bir konudaki davranış puanlarını belirlemeyi sağlayan bir yöntemdir. Farklı sayıda belirlenen seçenekler sıralı bir biçimde ardışık olarak dizilerek, dengeli ya da sıralı sayısal değerlerle puanlandırılır (Karagöz ve Ekici 2004). Ölçekteki unsurlar arasında karşılaştırma yapmak ve onların önem derecelerini belirlemek amacı ile mevcut unsurlara ağırlık verilmiş ve ağırlıklar ise unsurların yüzde değerleri ile çarpılarak toplanması neticesinde skor değerler elde edilmiştir (Everest ve Yercan 2016). Veriler arasındaki

ilişkilerin (bağımlılık derecesi) araştırılması amacıyla çapraz tablolar oluşturmak ve aralarında ilişki olup olmadığını araştırmak için parametrik olmayan Ki Kare testi uygulanmıştır. Çapraz tablolar; kullanılan değişkenlerin normal dağılım göstermediği ve örneklem sayısının küçük olduğu durumlarda kullanılır (Uçar, 2006). Ki Kare testi iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki çıkması durumlarında kullanılır (Özbay, 2008).

BÖLÜM 4

ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

4.1. Genel Bulgular

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde tarım ile ilgili disiplinlerde görev yapan akademisyenlerin cinsiyetlerine göre dağılımları Çizelge 1.'de gösterilmiştir. Araştırmaya katılarak cevap veren akademisyenlerin yaklaşık %32,0'si kadın, %68,0'i erkektir.

Tablo 1

Akademisyenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı

Cinsiyet	Sayı	Yüzde (%)
Kadın	26	32,0
Erkek	55	68,0
TOPLAM	81	100,0

Ankete katılan akademisyenlerin yaş durumları incelendiğinde minimum 25,0 maksimum 66,0 yaş aralığında olduğu ve yaş ortalamasının 44,2 olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 2). Yaş ortalamasının yaklaşık 45 civarında olması, ankete katılan akademisyenlerin akademik tecrübelerinin yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 2

Akademisyenlerin yaş durumu

	Ortalama	Standart Sapma	Minimum	Maksimum
Yaş	44,2346	9,87329	25,00	66,00

Araştırmaya katılan akademisyenlerin unvanlarına göre dağılımı Çizelge 3.'de gösterilmiştir. Ankete katılanların yaklaşık %33,8'i profesör, %10,0'u Doçent, %30,0'u Doktor Öğretim Üyesi, %6,3'ü Doktor Araştırma Görevlisi, %7,5'i Araştırma Görevlisi %12,5'i Öğretim Görevlisidir. Bu çizelgedeki değerler bir önceki çizelgedeki değerleri doğrulamakta olup, araştırma kapsamında ankete katılan akademisyenlerin akademik tecrübelerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 3

Akademisyenlerin unvanlarına göre dağılımları

Unvan	Sayı	Yüzde (%)
Profesör	27	33,8
Doçent	8	10,0
Dr. Öğretim Üyesi	24	30,0
Doktor Araştırma Görevlisi	6	6,3
Araştırma Görevlisi	6	7,5
Öğretim Görevlisi	10	12,5
TOPLAM	81	100,0

Anket yapılan akademisyenlerin mezun oldukları fakülteler Çizelge 4.'de gösterilmiştir. Çizelgeden de görüldüğü gibi akademisyenlerin %82,5'i çeşitli Ziraat Fakültelerinden mezun olurken, 7,5'i Mühendislik Fakültesinden, %5,0'i Fen Fakültesinden, %3,8'i İktisadi İdari Bilimlerden ve %1,3'ü de Veterinerlik Fakültesinden mezun olmuştur. Bu değerler ÇOMÜ'de farklı bölümlerden mezun akademisyenlerin de tarım ile ilgili bölümlerde çalıştığını göstermektedir.

Tablo 4

Akademisyenlerin Mezun Oldukları Fakülte ve Bölümler

Fakülte	Sayı	Yüzde (%)
Ziraat Fakültesi	66	82,5
Mühendislik Fakültesi	6	7,5
Fen Fakültesi	4	5,0
İktisadi İdari Bilimler	3	3,8
Veterinerlik	2	1,3
TOPLAM	81	100,0

Araştırma kapsamında yapılan ankete katılan araştırmacıların bölüm ve anabilim dallarına göre dağılımları Çizelge 5.'de verilmiştir. Çizelgeden de görüldüğü gibi akademisyenlerin %14,8' i Bahçe Bitkileri, 11,1'i Tarım Ekonomisi, Zootečni, Toprak ve Bitki Koruma Bölümlerinde, %9,9'u Tarla Bitkileri, %8,6'sı Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü, %4,9'u Makine ve Gıda Mühendisliği Bölümlerinde, %3,7'si ise Tarım Makinaları, %3,7'si Tarımsal Biyoteknoloji ve %3,7'si Maliye Bölümlerinde çalışmaktadır. Akademisyenlerden yalnızca bir kişi ise Tıbbi ve Aromatik Bitkiler bölümünde

çalışmaktadır.

Tablo 5

Akademisyenlerin çalıştıkları birim/bölümler

Bölüm/Birim	Sayı	Yüzde (%)
Bahçe Bitkileri	12	14,8
Tarım Ekonomisi	9	11,1
Zootekni	9	11,1
Toprak	9	11,1
Bitki Koruma	9	11,1
Tarla Bitkileri	8	9,9
Tarımsal Yapılar ve Sulama	7	8,6
Makina	4	4,9
Gıda Mühendisliği	4	4,9
Tarım Makinaları	3	3,7
Tarımsal Biyoteknoloji	3	3,7
Maliye	3	3,7
Tıbbi ve Aromatik Bitkiler	1	1,2
TOPLAM	81	100,0

Yapılan araştırma kapsamında ankete katılan akademisyenlerin mesleki tecrübeleri ile ilgili bilgiler Çizelge 6'da gösterilmiştir. Çizelgeden de görüldüğü gibi akademisyenlerin %40,7'si 20 yıldan fazla mesleki tecrübeye sahipken, %18,5'i 15-20 yıl arası, %13,6'sı 10-15 yıl arası, %11,1'i 5-10 yıl arası, %12,3'ü 1-5 yıl arası, %3,7'si ise bir yıldan az mesleki tecrübeye sahiptir. Bu değerler dikkate alınarak anket yapılan akademisyenlerin çoğunluğunun mesleki açıdan tecrübeli olduğu söylenebilir.

Tablo 6

Akademisyenlerin mesleki tecrübelerine göre dağılımları

Mesleki Tecrübe	Sayı	Yüzde (%)
<1	3	3,7
1-5 Yıl	10	12,3
5-10 Yıl	9	11,1
10-15 Yıl	11	13,6
15-20 Yıl	15	18,5
>20	33	40,7
TOPLAM	81	100,0

Araştırmaya dahil olan akademisyenlerin herhangi bir idari görevde bulunup bulunmama durumu Çizelge 7' de verilmiştir. Akademisyenlerin %23,5' i herhangi bir idari görevde bulunurken, %76,5'i hiçbir idari görevde bulunmamaktadır.

Tablo 7

İdari görevde bulunma durumu

İdari Görevde Bulunma Durumu	Frekans	Yüzde
Evet	19	23,5
Hayır	62	76,5
Toplam	81	100,0

Araştırma kapsamında ankete katılan akademisyenlerin daha önce başka kurumlardaki iş deneyimi durumları Çizelge 8'de verilmiştir. Çizelgeye göre akademisyenlerin %39,5'i başka bir kurumda çalıştığını %60,5'i ise çalışmadığını ifade etmiştir. Daha önce başka kurumlarda çalıştığını belirten akademisyenlerin %53,1'i özel sektörde, %25,0'i ilgili bakanlıklarda, %15,6'sı diğer bakanlıklarda, %3,1'i araştırma enstitülerinde, yine %3,1'i ise Sivil Toplum Kuruluşunda (STK) çalıştığını belirtmiştir.

Tablo 8

Üniversite dışındaki iş deneyimi durumu

Evet	32	39,5
Hayır	49	60,5
Toplam	81	100
Nerede Çalıştınız	Sayı	Yüzde (%)
Özel Sektör	17	53,1
İlgili Bakanlık	8	25,0
Diğer Bakanlık	5	15,6
Araştırma Enstitüsü	1	3,1
STK	1	3,1
TOPLAM	32	100,0

Araştırmaya katılan akademisyenlerin yabancı dil düzeylerini gösteren bilgiler Çizelge 9.'da gösterilmiştir. Çizelgeden de görüldüğü gibi akademisyenlerin %44,4'ü yabancı dil düzeyini ileri, %51,9'u orta, %3,7'si ise başlangıç seviyesinde olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 9

Akademisyenlerin yabancı dil düzeyi

Yabancı Dil Düzeyi	Sayı	Yüzde (%)
İleri	36	44,4
Orta	42	51,9
Başlangıç	3	3,7
TOPLAM	81	100,0

Akademisyenlerin yurtdışı tecrübelerinin olup olmadığı ile ilgili bilgiler Çizelge 10.'da verilmiştir. Akademisyenlerin yurtdışı tecrübelerinin olup olmadığı, eğer varsa ne amaçla gittiği ve evet yanıtını verenlerin eğitim/çalışma/kurs gibi sebeplerle hangi ülkelerde buldukları incelenmiştir. Bu kapsamda akademisyenlerin %82,7'si yurt dışı tecrübeleri olduğunu, %17,3'ü ise yurt dışı tecrübesi olmadığını belirtmiştir. Akademik personel yurtdışına gitme amacını sırasıyla %61,2 eğitim, %19,4 çalışma, %16,4 kurs ve %3 diğer amaçlar olarak belirtmiştir.

Eğitim amacıyla en çok gidilen ülkeler sırasıyla İspanya (%17,9), İtalya (%14,3), ABD %(10,7), Almanya %(10,7), Polonya (%10,7), İngiltere (%7,1), Azerbaycan,

Bulgaristan, Kanada, Danimarka, İsrail Japonya'dır (%3,6). Çalışmak için gidilen ülkeler sırasıyla ABD (%37,5), Almanya (%21,2), İtalya, Kazakistan ve Yunanistan'dır (%3,6). Kurs için gidilen ülkeler sırasıyla ABD (%37,5), İsrail (%25,5), Çek Cumhuriyeti, İngiltere ve Macaristan'dır (%12,5).

Tablo 10

Yurtdışı tecrübe durumu

Yurtdışı Tecrübe	Sayı	Yüzde (%)
Evet	67	82,7
Hayır	14	17,3
Toplam	81	100,0
Yurtdışı Gitme Amacı	Sayı	Yüzde (%)
Eğitim	41	61,2
Çalışma	13	19,4
Kurs	11	16,4
Diğer	2	3,0
Toplam	67	100,0
Eğitim için nerede	Sayı	Yüzde (%)
İspanya	7	17,9
İtalya	6	14,3
ABD	4	10,7
Almanya	4	10,7
Polonya	4	10,7
İngiltere	3	7,1
Azerbaycan	1	3,6
Bulgaristan	1	3,6
Kanada	1	3,6
Danimarka	1	3,6
İsrail	1	3,6
Japonya	1	3,6
Toplam	41	100,0
Çalışma için nerede	Sayı	Yüzde (%)
ABD	5	37,5
Almanya	3	21,2

Tablo 10'nun devamı

İtalya	1	10,6
Kazakistan	1	10,6
Yunanistan	1	10,6
Toplam	11	100,0

4.2. Bilimsel Araştırma ve Proje Yapmaya İlişkin Bulgular

Ankete katılan akademisyenlerin bilimsel herhangi bir proje yürütüp yürütmeme durumu Çizelge 11.'de verilmiştir. Akademisyenlerin %86,4'ü bilimsel proje yürüttüğünü veya projede görev aldığını, %13,6'sı ise herhangi bir projede görev almadığını ifade etmiştir.

Tablo 11

Herhangi bir projede çalışma durumu

Proje Çalışması	Sayı	Yüzde (%)
Evet	70	86,4
Hayır	11	13,6
Toplam	81	100,0

Yürütülen projelerde hangi fon kaynaklarının kullanıldığı ile ilgili bilgiler Çizelge 12.'de gösterilmiştir. Çizelgeden de görüldüğü gibi Akademisyenlerin %40,4'ü BAP (Bilimsel Araştırma Projesi) fon kaynağından faydalanırken, %34,2'si TÜBİTAK, %11,0'i AB ve Diğer Fon Kaynakları, %9,6'sı Tarım ve Orman Bakanlığı, %4,8'i de Bölgesel Kalkınma Ajanslarını fon kaynağı olarak kullandığı ifade edilmiştir. Bu değerlere göre anket yapılan akademisyenlerin yaklaşık %60,0'ının kurum imkanları ile yürütülen projeler dışındaki fon kaynaklarından faydalandığını göstermektedir.

Tablo 12

Hangi fon kaynağının kullandığı

Fon Kaynağı	Sayı	Yüzde (%)
Diğer Kamu ve Kuruluşları (BAP)	32,7	40,4
TÜBİTAK	27,7	34,2
AB ve Diğer Fon Kaynakları	8,9	11,0
Tarım ve Orman Bakanlığı	7,8	9,6
Bölgesel Kalkınma Ajansları	3,9	4,8
TOPLAM	81,0	100,0

Araştırma kapsamında ankete katılan akademisyenlerin yürüttükleri projelerde aldıkları görevler Çizelge 13.'de gösterilmiştir. Araştırma kapsamında yürütüldüğü ifade edilen 158 projede akademisyenler sırasıyla %42,4 araştırmacı, %34,8 oranında yürütücü, %13,3 danışman, %9,5 ise bursiyer olarak görev yapmışlardır.

Tablo 13

Bilimsel projelerdeki görev durumu

Görevi	Sayı	Yüzde (%)
Yürütücü	55	34,8
Araştırmacı	67	42,4
Danışman	21	13,3
Bursiyer	15	9,5
TOPLAM	158	100,0

Araştırma kapsamında ankete katılan akademisyenlere bilimsel araştırma yapmanın neden gerekli olduğu konusunda sorulan Likert Ölçekli sorulardan alınan cevaplar ve önem derecesine göre sıralaması Çizelge 14.'de verilmiştir. Çizelgeden de görüldüğü gibi bilimsel araştırma yapmada amaçlar sıralanırken “Akademik Sorumluluklar” birinci sırada, “Üniversitelerin bilgi üretmesi ve ticarileştirmesi” ikinci sırada, “Bilimsel Merakı Gidermek” üçüncü sırada, “Ülkelerin Ekonomik Üstünlüklerine Katkı Sağlamak ve Rekabet Gücünü Artırmak”, “İletişim ve İşbirliğini Artırmak” ve “Gerçek Hayattaki Bir Sorunun Çözümü” dördüncü sırada, ifade edilmiştir. Çizelge genel olarak değerlendirildiğinde akademisyenlerin bilimsel araştırma yaparken ekonomik kalkınma, girişimcilik, kurumlar arası işbirliği, bilgiyi ticarileştirerek üniversitelerin kendi kaynaklarını üretmesi gibi amaçların arka planda kalması zayıf bir yan olarak ifade edilebilir.

Tablo 14

Bilimsel araştırma yapmanın önemi

Araştırmanın Önemi	Skor	Yüzde (%)	Önem Sırası
Akademik sorumluluklar	382	17,3	1
Üniversitelerin bilgi üretmesi ve ticarileştirmesi	373	16,9	2
Bilimsel merakı gidermek	365	16,5	3
Ülkelerin ekonomik üstünlüklerine katkı sağlamak ve rekabet gücünü artırmak	362	16,4	4
İletişim ve işbirliğini artırmak	362	16,4	4
Gerçek hayattaki bir sorunun çözümü	362	16,4	4
TOPLAM	2206	100,0	

Akademisyenlere bilimsel araştırmalarında ve yürüttükleri bölgenin öncelikleri sorulmuş ve yapılan skor analizlerine göre verilen cevaplar Çizelge 15.'de sıralanmıştır. Verilen cevaplarda tarım politikası analizleri, park bahçe bitkileri, bitkisel ve hayvansal üretimle ilgili konular ilk sıralarda yer almıştır. Diğer taraftan tarımsal yapılar ve sulama, zootekni, peyzaj ve süs bitkileri konuları daha az çalışılan konular arasından son sıralarda ifade edilmiştir. Bu değerlerden yola çıkarak genelde tarımda bölgesel rekabeti olumlu yönde etkileyecek kırsal turizm, iç ve dış ticaret, tarımsal örgütlenme, yenilenebilir ve alternatif enerji kaynakları, yerel ürünlerde markalaşma gibi konuların ön plana çıkarılması tarımın bölge ve ülke ekonomisine olan katkısını artırabilecektir. Diğer taraftan tarımsal biyoteknoloji gibi konularda çalışmaların artırılması uluslararası bilimsel rekabeti güçlendirebilecektir.

Tablo 15

Proje Konusunun Bölgedeki Öncelik Durumu

Konu Önceliği	Skor	Yüzde (%)	Önem Sırası
Tarım Politikası Analizleri	358	6,7	1
Park ve Bahçe Bitkileri	328	6,1	2
Bitkisel ve Hayvansal Üretim	316	5,9	3
Ormancılık	312	5,8	4
Organik Tarım İşletmeciliği	305	5,7	5
Tarımsal Örgütlenme	294	5,5	6

Tablo 15'in devamı

Tarımsal Yayım Çalışmaları	292	5,4	7
Kırsal Kadınlarla İlgili Çalışmalar	288	5,4	8
Yerel Ürünlerde Markalaşma	285	5,3	9
Yenilenebilir ve alternatif enerji kaynakları	285	5,3	9
Sosyal Sorumluluk Projeleri	284	5,3	10
Kırsal Turizm	284	5,3	10
Geleneksel Ürünlerin Pazarlanması	282	5,2	11
Çevre ve Doğal Kaynakların Korunması	282	5,2	11
Bahçe Bitkileri	279	5,2	12
Tarımsal Biyoteknoloji	275	5,1	13
İç ve Dış Ticaret	275	5,1	13
Tarım Makinaları ve Teknolojileri	274	5,1	14
Bitki ve Hayvan Biyoteknolojisi	273	5,1	15
Tarla Bitkileri	271	5,0	16
Bitki Koruma	270	5,0	17
Süt ve Besi Hayvancılığı	270	5,0	17
Toprak Bilimi ve Bitki Besleme	269	5,0	18
Tarımsal Yapılar ve Sulama	265	4,9	19
Peyzaj ve Süs Bitkileri	263	4,9	20
Zootekni	256	4,8	21
TOPLAM	5375	100,0	

Araştırma kapsamında yapılan ankete katılan akademisyenlere bilimsel araştırmalarında ve yürüttükleri projelerde işbirliği yaptıkları üçüncü şahıslar ve bunların sıralaması sorulmuştur (Çizelge 16). Çizelgeden de görüldüğü gibi “Diğer ÇOMÜ Birimleri” ve “İl Tarım Orman Müdürlüğü ilk sırada, “Diğer Üniversiteler” ikinci sırada, “Ziraat Odaları” üçüncü sırada, “Uluslararası Kuruluşlar” dördüncü sırada, “Özel Sektör” beşinci sırada, “Kooperatifler ve STK’lar”, altıncı sırada, “Belediyeler” yedinci sırada, “Çanakkale Sanayi ve Ticaret Odası” sekizinci sırada, “Çanakkale Ticaret Borsası” dokuzuncu sırada, “Çanakkale Organize Sanayi Bölgesi” onuncu sırada ve “Kaymakamlıklar” on birinci sırada yer almıştır. Bu veriler ankete cevap veren akademisyenlerin çoğunluğunu disiplinlerarası çalışmalarda kurumlar arası işbirliğine yatkın olduğunu göstermektedir. Ancak ildeki Sanayi ve Ticaret Odası, Organize Sanayi

Bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerle işbirliğinin daha düşük olması tarım sanayi arasındaki entegrasyonun güçlenmesi açısından olumsuz bir bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim 10. ve 11. Kalkınma Planlarında Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünü ve dünya ihracatından aldığı payı artırmak için imalat sanayiinde dönüşümün gerçekleşmesinin şart olduğu vurgulanmıştır. Bu bağlamda yüksek katma değerli yapıya geçmek ve yüksek teknoloji sektörlerinin payını artırmak temel amaç olarak ele alınmıştır. Dolayısıyla tarım ve sanayi arasındaki entegrasyonun güçlenmesi bilimsel araştırma ve verilerle desteklenmedikçe başarılı olmayacaktır. Bu da akademik anlamda hazırlanan her türlü araştırmada sanayi kuruluşlarından alınan veriler ile ve onların ihtiyaçları doğrultusunda çalışmalar yapmak, bilginin ticarileşmesi ve ekonomik değere dönüşmesi açısından son derece önemlidir.

Tablo 16

Bilimsel araştırmalarda işbirliği yapılan üçüncü şahıs ve kurumlar

Üçüncü Şahıslar	Skor	Yüzde (%)	Önem Sırası
Diğer ÇOMÜ Birimleri	343	9,4	1
İl Tarım Orman Müdürlüğü	343	9,4	1
Diğer Üniversiteler	342	9,3	2
Ziraat Odaları	333	9,1	3
Uluslararası Kuruluşlar	327	8,9	4
Özel Sektör	323	8,8	5
Kooperatifler ve STK'lar	309	8,4	6
Belediyeler	278	7,6	7
Çanakkale Sanayi ve Ticaret Odası	277	7,6	8
Çanakkale Ticaret Borsası	273	7,5	9
Çanakkale Organize Sanayi Bölgesi	261	7,1	10
Kaymakamlıklar	255	7,0	11
Toplam	3664	100,0	

Akademisyenlerin proje hazırlamada karşılaştıkları sorunlar Çizelge 17.'de verilmiştir. Çizelgeye göre önem sırasına göre karşılaşılan zorluklar “Fiziksel ve İdari Altyapı Eksiklikleri” birinci derecede, “Bürokratik Zorluklar” ikinci derecede, “Objektif olmayan değerlendirme kriterleri” üçüncü derecede, “Ekip çalışması yetersizliği” dördüncü derecede, “Zaman Yetersizliği ve İş Yoğunluğu” beşinci derecede, “Destek Çağrılarının

farkında olmamak” altıncı “Teknik bilgi eksikliği” yedinci derecede, “Yabancı dil Eksikliği” sekizinci, “Proje konusu belirleyememe” ise dokuzuncu derecede zorluk olarak sıralanmıştır. Bu çizelgede ifade edilen ve sorun olarak belirtilen unsurların hemen hemen tamamının disiplinlerarası çalışma ve işbirliği ile çözümlenebileceği görülmektedir. Dolayısıyla ileride ifade edileceği gibi disiplinlerarası çalışmaların da kendine göre zorlukları olmasına rağmen bilimsel araştırma ve proje hazırlamadaki bazı zorlukların aşılması ve bilimsel araştırmalarda kalitenin artırılması açısından bir zorunluluk olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 17

Proje hazırlamadaki karşılaşılan zorluklar

Zorluklar	Skor	Yüzde (%)	Önem Sırası
Fiziksel ve İdari Altyapı Eksiklikleri	336	14,07	1
Bürokratik Zorluklar	328	13,74	2
Objektif Olmayan Değerlendirme Kriterleri	319	13,36	3
Ekip Çalışması Yetersizliği	304	12,73	4
Zaman Yetersizliği ve İş Yoğunluğu	271	11,35	5
Destek Çağrılarının Farkında Olmamak	223	9,34	6
Teknik Bilgi Eksikliği	220	9,21	7
Yabancı Dil Eksikliği	218	9,13	8
Proje Konusu Belirleyememe	168	7,03	9
TOPLAM	2387	100	

4.3 Disiplinlerarası Çalışma Durumları ile İlgili Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında ankete katılan akademisyenlerin disiplinlerarası araştırma durumlarını belirlemek amacıyla çeşitli sorular sorulmuştur.

Tablo 18

Disiplinler arası Çalışma İçinde Bulunma Durumu

Disiplinler arası Çalışma İçinde Bulunma Durumu	Frekans	Yüzde
Evet	56	69,1
Hayır	25	30,9
Toplam	81	100,0
Hayır İse Çalışma İçersiden Bulunmayı İsteme Durumu	Frekans	Yüzde
Evet	24	96,0
Hayır	1	4,0
Toplam	25	100,0

Elde edilen bulgulara göre; araştırmaya katılan akademisyenlerin %69,1'i disiplinlerarası bir çalışmanın içinde bulunmuşken %30,9'u bulunmadığını ifade etmiştir. Disiplinler arası bir çalışma içerside bulunmayan akademisyenlerin nerdeyse tamamı (%96) disiplinler arası çalışma içerisinde bulunmayı istemekte olduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 19

Disiplinler arası bir eğitim ya da seminere katılma durumu

Disiplinler arası bir eğitim ya da seminere katılma durumu	Frekans	Yüzde
Evet	48	59,3
Hayır	33	40,7
Toplam	81	100,0

Akademisyenlerin %59,3'ü disiplinler arası bir eğitim ya da seminere katıldıklarını, %40,7'si ise disiplinler arası bir eğitim ya da seminere katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Katılım sağlayan akademisyenlerin ortalama katılım sıklıkları ise 5'tir.

Çizelge 20'de akademisyenlerin yaşlarının disiplinlerarası çalışma içerisinde bulunma durumları üzerine etkileri incelenmiştir. Akademisyenlerin yaşları ile disiplinlerarası bir çalışma içerisinde bulunma durumları arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır. Disiplinlerarası bir çalışma içerisinde bulunan akademisyenler; disiplinlerarası bir çalışma içerisinde bulunmayan akademisyenlere göre daha ileri yaşlarda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 20

Yaş Faktörünün Disiplinler Arası Çalışma Durumu Üzerinde Etkileri

Disiplinler Arası Çalışma Durumu	Frekans	Yüzde	Ortalama yaş	Standart sapma
Evet	56	69,1	46,0536	9,10628
Hayır	25	30,9	40,1600	10,48284
Toplam	81	100.0		
t: 2,567; p:0.012<0.05				

Çizelge 21’de akademisyenlerin unvanlarına göre disiplinlerarası bir çalışma içerisinde bulunma durumları incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre disiplinlerarası çalışma içerisinde bulunan akademisyenlerin, disiplinlerarası bir çalışma içerisinde bulunmayan akademisyenlere göre; unvanları yükseldikçe çalışma içerisinde bulunma durumları da arttığı tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Tablo 21

Akademisyenlerin Unvanlarına Göre Disiplinler Arası Çalışma İçerisinde Bulunma Durumları

Unvan	Disiplinler Arası Çalışma İçinde Bulunma Durumu				Toplam	
	Evet		Hayır		N	%
	N	%	N	%	N	%
Profesör	24	29,6	3	3,7	27	33,3
Doçent	7	8,6	1	1,2	8	9,9
Dr. Öğretim Üyesi	17	21,0	8	9,9	25	30,9
Dr. Araştırma Görevlisi	3	3,7	2	2,5	5	6,2
Araştırma Görevlisi	4	4,9	2	2,5	6	7,4
Öğretim Görevlisi	1	1,2	9	11,1	10	12,3
Toplam	56	69,1	25	30,9	81	100,0

*P<0.05

Çizelge 22’de akademisyenlerin mesleki tecrübelerine göre disiplinlerarası çalışma içerisinde bulunma durumları incelenmiştir. Yapılan ki-kare analizi sonunda istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Akademisyenlerin mesleki tecrübeleri arttıkça disiplinlerarası çalışma içerisinde bulunma durumları da arttığı tespit edilmiştir.

Tablo 22

Akademisyenlerin Mesleki Tecrübelerine Göre Disiplinlerarası Çalışma İçerisinde Bulunma Durumları

Mesleki Yıl	Disiplinler Arası Çalışma İçinde Bulunma Durumu				Toplam	
	Evet		Hayır		N	%
	N	%	N	%		
1'den az	1	1,2	2	2,5	3	3,7
1-5 yıl	3	3,7	7	8,6	10	12,3
5-10 yıl	7	8,6	2	2,5	9	11,1
10-15 yıl	7	8,6	4	4,9	11	13,6
15-20 yıl	11	13,6	4	4,9	15	18,5
20 yıldan fazla	27	33,3	6	7,4	33	40,7
Toplam	56	69,1	25	30,9	81	100,0

*P<0.05

Çizelge 23'de akademisyenlerin yurt dışı tecrübelerine göre disiplinlerarası çalışma içerisinde bulunma durumları incelenmiştir. Yapılan ki-kare analizi sonunda istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Akademisyenlerin yurt dışı tecrübeleri disiplinlerarası çalışma içerisinde bulunma durumlarını etkilediği tespit edilmiştir.

Tablo 23

Akademisyenlerin Yurt Dışı Tecrübelerine Göre Disiplinlerarası Çalışma İçerisinde Bulunma Durumları

Yurt Dışı Tecrübeleri	Disiplinler Arası Çalışma İçinde Bulunma Durumu				Toplam	
	Evet		Hayır		N	%
	N	%	N	%		
Evet	38	46,9	10	12,3	48	59,3
Hayır	18	22,2	15	18,5	33	40,7
Toplam	56	69,1	25	30,9	81	100,0

*P<0.05

Araştırmaya dahil olan akademisyenlerin %98,8'i disiplinler arası çalışma içerisinde bulunmanın önemli olduğunu düşünürken yalnız 1 kişi (%1,2) önemsiz olduğunu ifade etmiştir.

Araştırmacıların disiplinlerarası çalışmaları hangi konular üzerinde yaptıklarının dağılımları izelge 24’de görülmektedir. Disiplinlerarası bir çalışma yapmış olan akademisyenlerin hangi konularda disiplinler çalıştıkları incelendiğinde ise %32,5 ile hayvancılık ilk sırada yer alırken, onu %22,5 ile toprak, %12,5’i enerji kullanımı, %10’u tarım ekonomisi ve sulama izlemiştir. Buna karşılık %7,5 ile matematiksel fizik, %5,0’i bahçe bitkileri ve gıda konuları, %2,5 oranında ise organik kimya, moleküler genetik, tarla bitkileri, coğrafik işaretler, çeşit geliştirme ve ekoloji konuları olduğu görülmektedir.

Veriler incelendiğinde ekonomi ile ilgili disiplinlerde çalışma oranının %10,0’larda kaldığı görülmektedir. Bu durum bilimsel araştırmaların tam olarak amacına ulaştığını söylemek açısından zayıf bir yan olarak değerlendirilebilir. Araştırmacıların yarından fazlasının disiplinlerarası çalıştığını belirtilmesine rağmen bu oranın daha da yükselmesi bilimsel kalite açısından teşvik edilebilir.

Tablo 24

Akademisyenlerin Disiplinlerarası alışma Konuları

Çalışma Konusu	Sayı	Yüzde (%)
Hayvancılık	18	32,5
Toprak	13	22,5
Enerji Kullanımı	7	12,5
Ekonomi	6	10,0
Sulama	6	10,0
Matematiksel Fizik	4	7,5
Bahçe Bitkileri	3	5,0
Gıda	3	5,0
Organik Kimya	1	2,5
Moleküler Genetik	1	2,5
Tarla Bitkileri	1	2,5
Coğrafi işaretler	1	2,5
eşit geliştirme	1	2,5
Ekoloji	1	2,5
TOPLAM	56	100,0

Araştırmaya katılan akademisyenlerin en çok hangi disiplinlerle çalıştığına dair bilgiler Çizelge 25’ de verilmiştir. Çizelgeye göre tarım sektörünün diğer disiplinlerle ilişki durumu araştırılmıştır. Elde edilen veriler incelendiğinde sırasıyla ekoloji, biyoteknoloji, genel mühendislik bilimleri, matematik ve bilişim teknolojiler, kimya, coğrafya, nanoteknoloji, sosyoloji, fizik, ekonomi ve siyaset, hukuk, psikoloji, davranış bilimleri ve son olarak da tarih şeklinde bir sıralama olduğu görülmektedir. Ulaştığımız verilerden de görüldüğü gibi tarım alanında çalışma yürüten akademisyenlerin sayısal ve fen bilimlerinde, sosyal ve beşeri bilimlere nazaran daha fazla işbirliği yapıldığı görülmektedir. Araştırmacıların ekonomi ve sosyal bilimlerdeki disiplinlerle de ortak çalışma alanlarının eksikliklerinin tespit edilmesi ve çoğaltılması açısından önemli bir veridir.

Tablo 7

Tarımın diğer disiplinlerle ilişki durumu

Diğer Disiplinler	Skor	Yüzde (%)	Önem Sırası
Ekoloji	393	11,2	1
Biyoteknoloji	380	10,8	2
Genel Mühendislik	361	10,3	3
Matematik	350	10,0	4
Bilişim ve Teknoloji	350	10,0	4
Kimya	344	9,8	5
Coğrafya	342	9,7	6
Nanoteknoloji	339	9,6	7
Sosyoloji	311	8,8	8
Fizik	304	8,6	9
Ekonomi ve Siyaset	301	8,6	10
Hukuk	287	8,2	11
Psikoloji	270	7,7	12
Davranış Bilimleri	268	7,6	13
Tarih	264	7,5	14
TOPLAM	3516	100,0	

Ankete katılarak araştırmaya destek sağlayan akademisyenlere disiplinlerarası çalışma kavramından ne anladıkları sorusuna verilen cevapların skor sıralamaları Çizelge 26.'da verilmiştir. Çizelgeye göre “Mevcut disiplinlerin tek başına çözemediği sorunların farklı disiplinlerle işbirliği yapılarak çözülmesi” bilgisi en çok desteklenen seçenek olmuştur. Sonrasında “Yüksek katma değerli bilginin üretilmesi” ikinci sırada, “Sorunların farklı bir bilgi düzleminde ele alınması ve tanımlanması” üçüncü sırada, “Bir sorunsaldan yola çıkarak konular arasında bağ kurmak” dördüncü sırada, “Teorik bilimsel sonuçların pratiğe aktarılmasında kolaylık sağlanması” beşinci sırada, “Pozitif bilimlerle beşeri bilimler arasında bağ kurmak, altıncı sırada “Bilgi ve onu tanımlayıcı öğeleri açık fikirlilikle ortaya koymak” yedinci sırada “Kaynakların rasyonel kullanımı” sekizinci sırada “Çeşitli kurumların elinde olan verilerin analiz edilmesi” dokuzuncu sırada ve “Sorunsalın çözümünde beşeri bilimlerin katkısının artırılması” ise onuncu sırada önemli görülmüştür.

Tablo 26

Disiplinlerarası çalışma kavramından ne anlaşıldığı

Ne anladığı	Skor	Yüzde (%)	Önem Sırası
Tek başına çözülemeyen sorunların farklı disiplinlerle çözülmesi	383	11,5	1
Yüksek katma değerli bilginin üretilmesi	358	10,6	2
Sorunların farklı düzlemde ele alınması	357	10,5	3
Bir sorunsaldan yola çıkarak konular arasında bağ kurmak	346	10,4	4
Teorik bilimsel sonuçların pratiğe aktarılmasında kolaylık sağlanması	337	10,1	5
Pozitif bilimlerle beşeri bilimler arasında ilişki kurmak	322	9,6	6
Bilgi ve onu tanımlayıcı öğeleri açık fikirlilikle ortaya koymak	320	9,2	7
Çeşitli kurumların elinde olan verilerin analiz edilmesi	319	9,5	8
Kaynakların rasyonel kullanımı	317	9,4	9
Sorunsalın çözümünde beşeri bilimlerin katkısının artırılması	306	9,2	10
TOPLAM	3365	100,0	

Araştırmacıların disiplinlerarası çalışmaları neden önemli buldukları ile ilgili bilgiler Çizelge 27’ de verilmiştir. Çizelgeye göre yapılan skor analizlerinde araştırmacılar “Bilgiye farklı açılardan bakmak” birinci sırada, “Kendi disiplinimiz dışındaki disiplinlerde bilimsel tecrübelerden faydalanma” ikinci sırada, “Karmaşık sorunların çözümünü farklı disiplinlerle sağlamak” üçüncü sırada, “İş birliğine yönelik takım çalışması yapmak” ise dördüncü sırada önemli görülmüştür. Bu sıralama araştırmacıların belli sorunlara çözüm bulmak amacıyla farkı bilim dallarının bir arada çalışmasına olumlu baktığını ancak, takım çalışması yapma konusunda endişeleri olduğunu belirtmektedir.

Tablo 27

Disiplinlerarası çalışmanın önemi

Disiplinlerarası çalışmanın önemi	Sayı	Yüzde (%)	Önem Derece
Bilgiye farklı açılardan bakmak	57	30,3	1
Kendi disiplinimiz dışındaki disiplinlerde bilimsel tecrübelerden faydalanma	51	27,1	2
Karmaşık sorunların çözümünü farklı disiplinlerle sağlamak	42	22,3	3
İş birliğine yönelik takım çalışması yapmak	38	20,2	4
TOPLAM	188	100,0	

Akademisyenlerin disiplinlerarası çalışmalarda karşılaştıkları veya karşılaşılabilecekleri sorunlar ile ilgili bilgiler Çizelge 28.’de verilmiştir. Çizelgeye göre akademisyenlerin disiplinlerarası çalışma yaparken karşılaştıkları zorluklar incelendiğinde “Bütünsel bir çalışma yapma alışkanlığının olmaması” birinci sırada, “Sabit fikirliliğin kırılmasındaki güçlükler” ikinci sırada “Yeterli kaynak, zaman ve uzman bulmanın zorluğu” üçüncü sırada, “Yeni konulara ve terminolojiye uyum süresi” dördüncü sırada, “Kavramsal bütünleşmenin sağlanmasındaki zorluklar” beşinci sırada, “Yeni ve farklı olan bilgiye karşı oluşan önyargı” altıncı sırada, “Karmaşık problemlere karşı farklı yaklaşımlar” yedinci sırada, “Çeşitli alanlarda çıkar çatışmaları”, sekizinci sırada “Meslek taassubu”, dokuzuncu sırada “diğer konularda uzman kişilerle çalışmanın zorluğu” onuncu sırada, “Başarısızlık riskiyle karşılaşma korkusu” ise on birinci sırada sıralanmıştır. Çizelgeler değerlendirildiğinde yine araştırmacıların birlikte çalışma konusunda tereddütlerinin olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 28

Disiplinlerarası çalışmalarda karşılaşılan zorluklar

Disiplinlerarası çalışmanın zorlukları	Skor	Yüzde (%)	Önem Sırası
Bütünsel bir çalışma yapma alışkanlığının olmaması	310	14,5	1
Sabit fikirliliğin kırılmasındaki güçlükler	298	14,0	2
Yeterli kaynak, zaman ve uzman bulmanın zorluğu	293	13,7	3
Yeni konulara ve terminolojiye uyum süresi	291	13,6	4
Kavramsal bütünleşmenin sağlanmasındaki zorluk	288	13,5	5
Yeni ve farklı olan bilgiye karşı oluşan önyargı	278	13,0	6
Karmaşık problemlere karşı farklı yaklaşımlar	276	12,9	7
Çeşitli alanlarda çıkar çatışmaları	274	12,8	8
Meslek Taassubu	263	12,3	9
Diğer konularda uzman kişilerle çalışmanın zorluğu	260	12,2	10
Başarısızlık riskiyle karşılaşma korkusu	245	11,5	11
TOPLAM	2133	100,0	

4.4. Tarımla İlgili Disiplinlerin Ekonomi Disiplinleri ile Çalışma Durumları

Tarım sektörü ekonomik sistemlerin en temelinde en öncesinde yer alır ve ekonominin ayrılmaz bir parçasını oluşturur. Tarım ekonomik açıdan değerlendirildiğinde Gayri Safi Yurt İçi Hasılaya, istihdama, dış ticarete, ödemeler dengesine ve tarıma dayalı sanayiye hammadde ve işgücü sağlama açısından da son derece önemli bir sektördür (Tan vd., 2018). Dolayısıyla ekonomik kalkınma ve büyüme açısından tarımın ekonomiye sağladığı bu katkı sadece üretim odaklı değil, yüksek Katma Değer sağlayan teknoloji odaklı mamul maddelerin üretimiyle sağlanması bir zorunluluktur.

Tarımla ilgili disiplinlerin ekonomi disiplinleri ile çalışmalarında öncelikli konular Çizelge 29.'da gösterilmiştir. Çizelgeye göre skor analizleri çerçevesinde yapılan sıralamada akademisyenler ekonomi disiplinleri ile çalışırken öncelikli gördüğü konular “Öncelikle gıda ve beslenme ihtiyaçlarını karşılamak açısından önemlidir” birinci sırada, “İstihdama katkısı açısından önemlidir” ve “Kalkınma hamleleri açısından önemlidir”

ikinci sırada, “Sanayiye hammadde tedarik eden bir sektördür” üçüncü sırada, “Dış ticarete katkısı açısından önemlidir” dördüncü sırada “Alıcı ve satıcı olarak talep üzerine etkisi” beşinci sırada ve “Ödemeler dengesine katkısı açısından önemlidir” altıncı sırada yer almaktadır.

Tablo 29

Tarımla ilgili disiplinlerin ekonomi disiplini ile çalışmasında öncelikli konular

Tarımla ilgili disiplinlerin ekonomi disiplini ile çalışmasında öncelikli konular	Skor	Yüzde	Önem Sırası
Öncelikle gıda ve beslenme ihtiyaçlarını karşılamak açısından önemlidir.	369	14,90	1
İstihdama katkısı açısından önemlidir.	361	14,85	2
Kalkınma hamleleri açısından önemlidir.	361	14,73	2
Sanayiye hammadde tedarik eden bir sektördür.	354	14,27	3
Dış ticarete katkısı	351	14,16	4
Alıcı ve satıcı olarak talep üzerine etkisi	332	13,70	5
Ödemeler dengesine katkısı açısından önemlidir	329	13,39	6
Toplam	1744	100	

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Tarım, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de sosyal ve ekonomik yönden en önemli sektörlerden biridir. Özellikle son zamanlarda yaşadığımız pandemi dönemi ile birlikte tarımın önemi daha da anlaşılmıştır. Zaman içerisinde gelişen teknoloji ile birlikte artık ülkelerin kalkınabilmelerinin yolu yüksek katmadeğerli üretimden geçmektedir. Dolayısıyla ülkemizde de tarımsal üretimde Ar-Ge, inovasyon ve teknoloji odaklı yüksek katmadeğer üreten yaklaşımlar yaygınlaştırılmalıdır. Bu bağlamda katmadeğeri yüksek ürünlerin ekonomiye katkısının daha yüksek olduğunu, bunun ancak disiplinler arası bilimsel çalışmalarla mümkün olacağını ve bu yaklaşımların tarımın sadece nicelik değil, nitelik açısından da gelişmesine katkı sağlayacağını söylemek mümkündür.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde tarımla ilgili disiplinlerde çalışan akademisyenlerin disiplinlerarası çalışma durumunun araştırılması amacıyla yapılan bu araştırma neticesinde elde edilen bulgular incelendiğinde; ankete katılan akademisyenlerin %32,0'sinin kadın, %68,0'inin erkek olduğu, yaş ortalamasının yaklaşık 45 civarında olduğu belirlenmiştir. Akademisyenlerin %33,8'i profesör, %10,0'u Doçent, %30,0'u Doktor Öğretim Üyesi, %6,3'ü Doktor Araştırma Görevlisi, %7,5'i Araştırma Görevlisi %12,5'i Öğretim Görevlisi olup, %82,5'i çeşitli Ziraat Fakülteleri 7,5'i Mühendislik Fakülteleri, %5,0'i Fen Fakülteleri, %3,8'i İktisadi İdari Bilimlerden ve %1,3 lik ise Veterinerlik Fakültelerinden mezun olmuştur. Araştırma kapsamında yapılan ankete katılan araştırmacıların bölüm ve anabilim dallarına göre dağılımları incelendiğinde %14,8' i Bahçe Bitkileri, %11,1'i Tarım Ekonomisi, %11,1'i Zootekni, %11,1'i Toprak ve %11,1'i Bitki Koruma Bölümlerinde, %9,9'u Tarla Bitkileri, %8,6'sı Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü, %4,9'u Makine ve Gıda Mühendisliği Bölümlerinde, %3,7'si ise Tarım Makinaları, %3,7'si Tarımsal Biyoteknoloji ve %3,7'si Maliye Bölümlerinde çalıştığı görülmüştür. Akademisyenlerin %40,7'si 20 yıldan fazla mesleki tecrübeye sahipken, %18,5'i 15-20 yıl arası, %13,6'sı 10-15 yıl arası, %11,1'i 5-10 yıl arası, %12,3'ü 1-5 yıl arası, %3,7'si ise bir yıldan az mesleki tecrübeye sahip olup, %39,5'i daha önce başka bir kurumda çalıştığını, %60,5'i ise çalışmadığını ifade etmiştir. Daha önce başka kurumlarda çalıştığını belirten akademisyenlerin %53,1'i özel sektörde, %25,0'i ilgili bakanlıklarda, %15,6'sı diğer bakanlıklarda, %3,1'i araştırma enstitülerinde, yine %3,1'i ise Sivil Toplum Kuruluşunda (STK) çalıştığını belirtmiştir. Ankete katılan akademisyenlerin %44,4'ü yabancı dil düzeyini ileri, %51,9'u orta, %3,7'si ise başlangıç seviyesinde olduğunu, %82,7'si yurt dışı tecrübeleri olduğunu, %17,3'ü ise yurt dışı tecrübesi olmadığını

belirtmiştir. Akademik personel yurtdışına gitme amacını sırasıyla %61,2 eğitim, %19,4 çalışma, %16,4 kurs ve %3,0 diğer amaçlar olarak belirtmiştir.

Araştırma sonucunda akademisyenlerin bilimsel araştırma ve proje yapmaya ilişkin bulguları incelendiğinde; akademisyenlerin %86,4'ü bilimsel proje yürüttüğünü veya projede görev aldığını, %13,6'sı ise herhangi bir projede görev almadığını ifade etmiştir. Projelerin %40,4'ü BAP (Bilimsel Araştırma Projesi) %34,2'si TÜBİTAK, %11,0'i AB ve Diğer Fon Kaynakları, %9,6'sı Tarım ve Orman Bakanlığı, %4,8'i de Bölgesel Kalkınma Ajanslarının fon kaynaklarının kullanıldığı belirtilmiştir. Diğer taraftan yapılan projelerde akademisyenler sırasıyla %42,4 araştırmacı, %34,8 oranında yürütücü, %13,3 danışman, %9,5 ise bursiyer olarak görev yapmışlardır.

Ankete katılan akademisyenlere sorulan likert ölçekli sorularda bilimsel araştırma yapmanın neden önemli olduğu sorusuna akademisyenlerin çoğunlukla akademik sorumluluklar diye belirtirken, iletişim ve işbirliği amacı daha son sıralarda yer almıştır. Akademisyenlerin yaptığı projelerde karar alıcılara bilgi sunma amacı ön plana çıkarken, bu projelerde işbirliği yapılan kuruluşların ÇOMÜ'nün diğer bölümleri, ilgili bakanlıklar ve diğer üniversiteler şeklinde sıralandığı, kooperatif ve ilgili STK'ların son sıralarda yer aldığı ifade edilmiştir. Akademisyenlerin proje yürütmede karşılaştıkları sorunlar incelendiğinde ise; bürokratik sürecin yoğunluğu, objektif olmayan değerlendirme kriterleri ve ekip çalışması yapamama sorunları öncelikli olarak ifade edilmiştir.

Disiplinlerarası çalışma durumu ile ilişkili faktörleri tespit etmek amacıyla yapılan ki kare testlerine yönelik sorularda araştırmaya katılan akademisyenlerin %69,1'i disiplinlerarası bir çalışmanın içinde bulunmuşken %30,9'u bulunmadığını ifade etmiştir. Disiplinlerarası çalışma yapma ile yaş arasındaki ilişki anlamlı çıkmış olup, yaş arttıkça disiplinlerarası çalışma eğiliminin arttığı tespit edilmiştir. Yine aynı şekilde ünvan yükseldikçe, yurt dışı tecrübesi ve iş tecrübesi arttıkça disiplinler arası çalışma yapma eğiliminin arttığı yapılan analizler sonucu ortaya çıkmıştır.

Hayvancılık, toprak ve enerji kullanımı konuları en fazla disiplinlerarası çalışma yapılan konular olarak ön sıralarda yer alırken, üretime katma değer kazandıran genetik, çeşit geliştirme ve coğrafik işaret gibi konular daha az disiplinlerarası çalışılan konulardır. Ulaştığımız verilerden de görüldüğü gibi tarım alanında çalışma yürüten akademisyenlerin sayısal ve fen bilimlerinde, sosyal ve beşeri bilimlere nazaran daha fazla işbirliği yapıldığı görülmektedir. Araştırmacıların ekonomi ve sosyal bilimlerdeki disiplinlerle de ortak çalışma alanlarının eksikliklerinin tespit edilmesi ve çoğaltılması açısından önemli bir veridir.

Akademisyenlerin disiplinlerarası çalışma kavramından ne anladıkları sorusuna verilen cevapların skor sıralamalarına göre “Mevcut disiplinlerin tek başına çözemediği sorunların farklı disiplinlerle işbirliği yapılarak çözülmesi” bilgisi en çok desteklenen seçenek olmuştur. Sonrasında “Yüksek katma değerli bilginin üretilmesi” ikinci sırada, “Sorunsalın çözümünde beşeri bilimlerin katkısının artırılması” ise son sırada önemli görülmüştür.

Araştırmacıların disiplinlerarası çalışmaları neden önemli buldukları ile ilgili skor analizleri değerlendirildiğinde ise “Bilgiye farklı açılardan bakmak” birinci sırada, “Kendi disiplinimiz dışındaki disiplinlerde bilimsel tecrübelerden faydalanma” ikinci sırada, “Karmaşık sorunların çözümünü farklı disiplinlerle sağlamak” üçüncü sırada, “İş birliğine yönelik takım çalışması yapmak” ise dördüncü sırada önemli görülmüştür. Bu sıralama araştırmacıların belli sorunlara çözüm bulmak amacıyla farklı bilim dallarının bir arada çalışmasına olumlu baktığını ancak, takım çalışması yapma konusunda endişeleri olduğunu belirtmektedir.

Akademisyenlerin disiplinlerarası çalışma yaparken karşılaştıkları zorluklar incelendiğinde bütünsel bir çalışma yapma alışkanlığının olmadığı, yeni konu ve terminolojiye uyum, meslek taassubu gibi konular disiplinler arası çalışmada zorluklar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yine akademisyenlerin ekonomi disiplinleri ile birlikte çalışmada gıda ve beslenme ihtiyaçlarının karşılanması, kalkınma hamleleri, istihdama katkı gibi konular ön plana çıkmaktadır.

Araştırmadan elde ettiğimiz verilere göre disiplinler arası çalışmaları çoğaltmanın bir yolu da tarımla ilgilenen tüm öğretim elemanlarının kendi fakültelerinde ve bölümler arasında akademik işbirliği yapması ayrıca kurum ve kuruluşlar, STK’lar ve diğer paydaşları da araştırmalarına dahil etmeleri teşvik edilmelidir. Böylece ülkemizin kalkınmasında çokça etkili olan tarım ve sanayi entegrasyonuna da katkı sağlanmış olacaktır.

Bu verilerden yola çıkarak akademisyenlerin yaşları ilerledikçe, unvanları yükseldikçe ve mesleki tecrübeleri arttıkça daha çok disiplinler arası çalışmalarda bulunduğu görülmüştür. Bu tespitimizden yola çıkarak; daha genç ve yeni unvan almış, mesleki tecrübesinin başında bulunan akademisyenlerinde disiplinler arası çalışmalarda bulunmaları, bu konuda daha çok eğitim almaları ve seminerlere katılmaları yoluyla teşvik edilmelidir.

Araştırmacıların en çok disiplinlerarası çalışma yaptıkları alanlar ekoloji,

biyoteknoloji ve mühendisliklerin çeşitli alanları olarak ifade edilirken, sosyoloji, psikoloji ve diğer davranış bilimleri son sıralarda yer almaktadır. Dolayısıyla yapılan araştırmaların özellikle hedef kitleye ulaşması açısından beşeri bilimlerle işbirliği içinde yapılması önemlidir.

Bu bulgulardan yola çıkarak araştırmada çeşit geliştirme, coğrafi işaret, moleküler biyoloji ve genetik, enerji kullanımı gibi disiplinler arası çalışmalarda çok önemli olan konularda yapılan çalışmaların çok az olduğu sonucuna varılmıştır. Doğal kaynakların rasyonel kullanımı ve tarıma katmadeğer kazandırma amaçlı bu alanlardaki araştırmaların çoğaltılması teşvik edilmelidir.

Tarımda çok önemli paydaş niteliği taşıyan kooperatifler ve özellikle organize sanayi bölgelerinde işbirliği yapma ve proje yürütme potansiyelini geliştirecek adımlar atılmalı ve bu yönde politikalar geliştirilmelidir.

Disiplinler arası çalışmalarda kurumsal iş birliği ve özellikle kurumsal mevcut kaynakların analizi hedeflenmelidir.

Akademisyenlerin daha çok bilimsel proje yapmalarını desteklemek için fiziksel ve idari alt yapının güçlendirilmesi ve bürokratik engellerin en aza indirilmesi gerekliliği araştırma sonucunda yapılabilecek diğer önerilerdir.

Özetlenecek olarak; 10. ve 11. Kalkınma Planlarında Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünü ve dünya ihracatından aldığı payı artırmak için imalat sanayiinde dönüşümün gerçekleşmesinin şart olduğu vurgulanmıştır. Bu bağlamda yüksek katma değerli yapıya geçmek ve yüksek teknoloji sektörlerinin payını artırmak temel amaç olarak ele alınmıştır. Dolayısıyla tarım ve sanayi arasındaki entegrasyonun güçlenmesi bilimsel araştırma ve verilerle desteklenmedikçe başarılı olmayacaktır. Bu da akademik anlamda hazırlanan her türlü araştırmada sanayi kuruluşlarından alınan veriler ile ve onların ihtiyaçları doğrultusunda çalışmalar yapmak, bilginin ticarileşmesi ve ekonomik değere dönüşmesi açısından son derece önemlidir. Bu amaçlara ulaşmada en geçerli yol ise disiplinler arası çalışma kültürünün yaygınlaştırılmasıdır.

Bu konuda daha önce yapılan çalışmaların azlığı nedeniyle araştırma sonuçlarının literature önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akbaş T., Özarşlan, C. 2007. "Nanoteknoloji ve Tarımda Uygulama Olanakları", Tarımsal Mekanizasyon 24. Ulusal Kongresi, Adnan Menderes Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Makineleri Bölümü, Aydın. 314-315.
- Aktan C.C., 2007. Yüksek Öğretimde Değişim: Global Trendler ve Yeni Paradigmalar. Değişim Çağında Yüksek Öğretim: Global Trendler ve Yeni Paradigmalar. İzmir: Yaşar Üniversitesi Yayını. Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 44-46. Ankara. 112 s.
- Aras Y., ve Ören N., 2002. Türkiye'de Tarımsal Araştırma Politikaları Organizasyon Yapısı ve Uygulamaların Değerlendirilmesi, Alatarım, 1 (2), 4-11.
- Bakırtaş İ. Ve Ark., 2014. Disiplinler Arası Bir Saha Olarak İktisadi Arkeoloji: Yönetimi ve Alt Disiplinleri, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Dergisi, 9(2), 47-63.
- Baloğlu B., 2004. "İktisadın Sosyal Boyutu" İstanbull Üniversitesi, İltisat Fakültesi
- Baykal A., 2004. Program Geliştirme Yaklaşımlarında Alansal Bağlam. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı. 6-9 Temmuz, Malatya, Türkiye.
- Baykal M.C, 2008. Hukuk-Ekonomi İlişkisi ve Ekonomi Hukuku Üzerine, Ankara Barosu Dergisi, Sayı 4, 76-87.
- Becher T., 1989. Academic Tribes and Territories. (Ed: M. Keynes), Open University Pres, 22 p.
- Berger G., 1970. Introduction. OECD-CERI Interdisciplinarity-Problems of Teaching and Research in Universities. Nice: CERI/French Ministry of Education, September.
- Cluck N.A., 1980. Reflections in the Interdisciplinary Approach to the Humanities. Liberal Education. 66 (1): 67-77.
- Direk M., 2012. Tarım Tarihi ve Deontoloji, Ziraat Fakültesi Ders Kitabı, 19 s.
- Duman B., Aybek B., 2003. Süreç-Temelli ve Disiplinlerarası Öğretim Yaklaşımları. Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı (11):1-12.
- Erickson H.L. 1995. Stirring the Head, Heart, and Soul. Redefining Curriculum and Instruction. California: Corwin Press, Inc.
- Erkuş A., 2011. Davranış Bilimleri İçin Bilimsel Araştırma Süreci (5. Baskı). Seçkin Yayın Evi. 23 s.
- Ersalcan F., 2009 Disiplinlerarası Ortak Bir Çalışma Alanı Olarak Sosyal Sermaye, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 35 Sayı 2, 248-256

- Everest B, Yercan M., 2016. Kooperatif ortaklarının kooperatifçilik ilkelerini algılamaları üzerine bir araştırma: tarım kredi kooperatifleri örneği. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergi, 53: 67-73.
- Everest B., Tan S., 2016. A Study on Cooperative Relationship and Socian Interaction with Other Disciplines, IBANESS Conferance Series, Plovdiv, Bulgaria. 2008-2013.
- Gür T., 2003. Araştırma ve Eğitimde Disiplinlerarasılık, Oğuz Babüroğlu (editör), Eğitimin Geleceği, Sabancı Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Işık N., ve Kılınç E. C., 2011. Bölgesel Kalkınma'da Ar-Ge ve İnovasyonun Önemi: Karşılaştırmalı Bir Analiz, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 6 (2), 9-54.
- İnan İ. H., 2016. Tarım Ekonomisi ve İşletmeciliği (8. Baskı) İdeal kültür Yayıncılık, İstanbul. 9 s.
- Jacobs H.H., 1989. Interdisciplinary curriculum: design and implementation. Alexandria: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Karaer F. Ve Gürlük S. 2003. "Gelişmekte Olan Ülkelerde Tarım, Çevre, Ekonomi Etkileşimi", Doğu Üniversitesi Dergisi 4(2) 197-206.
- Karagöz Y., Ekici S., 2004. Sosyal Bilimlerde Yapılan Uygulamalı Araştırmalarda Kullanılan İstatistiksel Teknikler ve Ölçekler, Çukurova Üniversitesi İİBF Dergi. 5: 25-43.
- King A., ve Brownell J., 1966. The Curriculum and the Disciplines of Knowledge. New York: John Wiley & Sons.
- Kline, S.J. (1995). Conceptual Foundations for Multidisciplinary Thinking. Stanford: Stanford University Pres.
- Lake, K. (1994). Integrated Curriculum. Portland: Northwest Regional Educational Laboratory.
- Meeth, L.R. (1978). Interdisciplinary Studies: Integration of Knowledge and Experience. Change, 10: 6-9.
- Müller-Merbach, H., 1984. Interdisciplinarity in Operational Research - in thand in the Future: An Invitation to IFORS '84 in Washington D.C. Journal of the Operational Research Society, Volume:35, Issue:2, USA. 83-89 p.
- Özbay Ö., 2008. Çapraz Tablo Analizi Nasıl Yapılır?: Pratik Bir Açıklama Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD), Dergipark Cilt, Sayı 9, 459-470.
- Parker J. 2002. A New Disciplinarity: Communities of Knowledge, Learning and Practice. Teaching in Higher Education. 7 (4): 373-386.

- Pezikoğlu, F. (2012). Sürdürülebilir tarım ve kırsal kalkınma kavramı içinde tarım-turizm-kırsal alan ilişkisi ve sonuçları. Kurumsal Akademik Arşiv, Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14 (22), 83-92
- Piaget J. 1972. The Epistemology of Interdisciplinary Relationships. Interdisciplinarity: Problems of Teaching and Research in Universities. Paris: OECD.
- Saklı A.R., 2011. Disiplinler Arası Bir Disiplin Olarak Kamu Yönetimi, Gazi Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Dergisi, 97-120
- Sevinç E., 2017. Nanoteknoloji İnovasyon Sistemi: Türkiye Tekstil Sektörü Örneği, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Doktora Tezi) Uluslararası İktisat Anabilimdalı, İstanbul.
- Stember M. 1998. Advancing the Social Sciences Through the Interdisciplinary Enterprise (Ed: W.H. Newell). Interdisciplinarity: Essays from the Literature. New York: College Entrance Examination Board.
- Sunay H. 2014. Yönetim Bilimlerinin Diğer Bilimlerle İlişkisi, Ankara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara.
- Tan S., Niyaz Ö. ve Everest B., 2018. Türkiye’de Tarıma Dayalı Sanayi İşletmelerini Geliştirmeye Yönelik Kırsal Kalkınma Destek ve Politikaları 7th International Conference on Business Administration (ICBA), May 3-5, 2018, Çanakkale.
- Turna Ö., ve Bolat M. 2015. Eğitimde Disiplinler Arası Yaklaşımın Kullanıldığı Tezlerin Analizi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.
- Turna Ö., Bolat M., ve Keskin S., 2008. Disiplinlerarası yaklaşım: müzik, fizik, matematik örneği. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi’nde sunulan bildiri. Niğde, Türkiye, 27-30 Haziran.
- Uçar, N. 2006. Parametric Olmayan (Non-Parametric) Hipotez Testleri, Spss Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti. Ankara. 85-112.
- Ulusoy G., 2007. “Disiplinler Arası Araştırma ve Eğitim”, (Editör: Coşkun Can Aktan), Değişim Çağında Yüksek Öğretim, Global Trendler- Paradigmatik Yönelimler, İzmir: Yaşar Üniversitesi, 389-398.
- Yağbasan S., 2011. Türk Tarım Politikasının AB Ortak Tarım Politikası Çerçevesinde Değerlendirilmesi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yüksek Lisans Tezi), İktisat Anabilim Dalı, Kırıkkale.
- Yavuz F. ve Dilek Ş. 2019. Türkiye Tarımına Yeniden Bakış (1. Baskı). Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmalar Vakfı Yayınları, Ankara. 140 s.

- Yıldırım A., 1996. Disiplinlerarası öğretim kavramı ve programlar açısından doğurduğu sonuçlar. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(12), 89-94.
- Yıldız U. 2019. Proje ve Yapım Yönetimi Araştırmalarında Disiplinlerarasılık. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul. (Yüksek Lisans Tezi)

EKLER

EK 1. Anket Formu

ÇOMÜ ZİRAAT FAKÜLTESİ TARIM EKONOMİSİ BÖLÜMÜ
“TARIMLA İLGİLİ BÖLÜMLERDE ÇALIŞAN AKADEMİSYENLERİN EKONOMİK
DİSİPLİNLERLE ÇALIŞMA EĞİLİMLERİ”
ANKET FORMU

Sayın Hocam;

Bu anket çalışması, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi’nde araştırma amaçlı olarak yürütülmektedir. Bu bilimsel çalışmanın amacı, üniversitemizde “Tarımla İlgili Bölümlerde Çalışan Akademisyenlerin Ekonomik Disiplinlerle Çalışma Eğilimlerinin incelenmesidir.” Ankete vereceğiniz cevaplar bu çalışmanın amacına ulaşmasına yardımcı olacaktır.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

GENEL BİLGİLER

S1	Adı Soyadı	
S2	Telefon numarası (tercihen)	
S3	Cinsiyet	Kadın () Erkek ()
S4	Yaş
S5	Unvan
S6	Mezun Olduğunuz Üniversite
S7	Mezun Olduğunuz Fakülte
S8	Mezun Olduğunuz Bölüm
S9	Çalıştığınız Birim/ Bölüm
S10	Çalıştığınız birimde idari göreviniz var mı?	Evet () Hayır ()
S12	Mesleki tecrübeniz kaç yıl ?	<1 () 1-5 Yıl () 5-10 Yıl () 10-15 Yıl () 15-20 Yıl () >20 ()
S13	Üniversite dışında herhangi bir kurumda çalıştınız mı ?	Evet () Hayır ()
S14	Cevabınız “Evet” ise bu kurumda kaç yıl çalıştınız?yıl
S15	Cevabınız “Evet” ise ne nerede çalıştınız?	İlgili Bakanlık () Diğer Bakanlıklar () Araştırma Enstitüleri () Kırsal Kalkınma veya Bölgesel Kalkınma Ajansları () STK’lar () Özel Kuruluşlar ()

		Diğer.....
S16	Yurt dışı tecrübeniz var mı?	Evet () Hayır ()
S17	“Evet” ise hangi amaçlarla bulundunuz? Kaç yıl?	Eğitim..... ülkede..... Yıl/Gün Çalışma..... ülkede..... Yıl/Gün Kısa süreli Kurs.....ülkede..... Yıl/G ün Diğer.....ülkede..... .. Yıl/Gün
S18	Yabancı dil düzeyiniz nedir ?	1. () 2. () 3. () Başlangıç (1), Orta (2), İleri (3)

BİLİMSEL ARAŞTIRMA ve PROJE EĞİLİMLERİ

Herhangi bir proje çalışmanız oldu mu?

Evet () Hayır ()

Bugüne kadar yürüttüğünüz araştırma ve projelerde hangi fon kaynaklarını kullandınız sıralayınız?

S19	TÜBİTAK	
S20	AB ve Diğer Fon Kaynakları	
S21	Bölgesel Kalkınma Ajansları	
S22	Tarım ve Orman Bakanlığı	
S23	Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları	
S24	Diğer.....	

Katıldığınız bilimsel araştırma ve projelerdeki görevlerinizi sıralayınız?

S25	Yönetici	
S26	Araştırmacı	

S27	Danışman	
S28	Bursiyer	
S29	Diğer.....	

Sizce bilimsel araştırma ve proje yapmak neden önemlidir? Lütfen önem derecesine göre puanlayınız.

(Likert ölçeği ile cevaplamalısınız. 5: Kesinlikle Katılıyorum, 4: Katılıyorum, 3: Kararsız, 2: Katılmıyorum, 1: Kesinlikle Katılmıyorum)

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsız	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
	Araştırmanın Önemi	5	4	3	2	1
S30	Bilimsel merakı gidermek açısından önemlidir.					
S31	Akademik sorumluluklar açısından gereklidir.					
S32	Üniversitelerin bilgi üretmesi, paylaşması, bunları ticarileştirmesi ve birimlere ek gelir elde edilmesi ve rekabet üstünlüğü sağlanması açısından önemlidir.					
S33	Bilimsel araştırmalar ve teknoloji ülkelerin ekonomik üstünlüklerine katkı sağlar ve her alanda rekabet gücünü artırır.					
S34	Üretilen bilginin paylaşımı iletişim ve işbirliğini artırır.					
S35	Bilimsel araştırmalar gerçek hayattaki bir sorunun çözümü açısından önemlidir.					
S36	Diğer					

Proje Konunuzu belirlerken konunun bölgedeki önceliği ve önem düzeyine göre puanlayınız?

(Likert ölçeği ile cevaplamalısınız. 5: Kesinlikle Katılıyorum, 4: Katılıyorum, 3: Kararsız, 2: Katılmıyorum, 1: Kesinlikle Katılmıyorum)

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsız	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
	Konu Önceliği	5	4	3	2	1
S37	Tarım politikası analizleri					

S38	Bitkisel ve hayvansal üretim					
S39	Park ve bahçe bitkileri					
S40	Ormancılık					
S41	Organik Tarım İşletmeciliği					
S42	Tarımsal Örgütlenme					
S43	Yerel Ürünlerde Markalaşma					
S44	Kırsal kadınlarla ilgili çalışmalar					
S45	Geleneksel ürünlerin pazarlanması					
S46	Yenilenebilir ve Alternatif Enerji Kaynakları					
S47	Çevre ve Doğal kaynakların Korunması					
S48	Sosyal Sorumluluk Projeleri					
S49	Tarımsal Yayım Çalışmaları					
S50	İç ve Dış Ticaret					
S51	Kırsal Turizm					
S52	Bahçe Bitkileri.....					
S53	Tarla Bitkileri.....					
S54	Bitki Koruma.....					
S55	Tarım Makinaları ve Teknolojileri.....					
S56	Tarımsal Yapılar ve Sulama.....					
S57	Tarımsal Biyoteknoloji.....					
S58	Bitki ve Hayvan Biyoteknolojisi.....					
S59	Toprak Bilimi ve Bitki Besleme.....					
S60	Zootekni.....					
S61	Peyzaş ve süs bitkileri.....					
S62	Süt ve besi hayvancılığı.....					
S63	Diğer.....					

Yaptığınız araştırma projelerinde bölgede birlikte çalışabileceğiniz uygun üçüncü kişileri ifade ederek lütfen önem derecelerine göre puanlayınız?

(Likert ölçeği ile cevaplamalısınız. 5: Kesinlikle Katılıyorum, 4: Katılıyorum, 3: Kararsız, 2: Katılmıyorum, 1: Kesinlikle Katılmıyorum)

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsız	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
	Üçüncü Şahıslar	5	4	3	2	1
S64	Belediyeler					
S65	Çanakkale Sanayi ve Ticaret Odası					
S66	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü					
S67	Ziraat Odaları					
S68	Kaymakamlıklar					
S69	Özel Sektör					
S70	Çanakkale Ticaret Borsası					
S71	Çanakkale Organize Sanayi Bölgesi					
S72	Kooperatifler ve STK'lar					
S73	Diğer ÇOMÜ Birimleri					
S74	Diğer Üniversiteler					
S75	Uluslararası Kuruluşlar					
S76	Diğer.....					

Bir Araştırma Projesi hazırlama ve uygulamadaki zorluklarınız nelerdir? Önem düzeyine göre puanlayınız?

(Likert ölçeği ile cevaplamalısınız. 5: Kesinlikle Katılıyorum, 4: Katılıyorum, 3: Kararsız, 2: Katılmıyorum, 1: Kesinlikle Katılmıyorum)

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsız	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
	Zorluklar	5	4	3	2	1

S77	Bürokratik Zorluklar					
S78	Zaman yetersizliği ve iş yoğunluğu					
S79	Fiziksel ve İdari altyapı eksiklikleri					
S80	Destek çağrılarının farkında olmamak.					
S81	Yabancı dil eksikliği					
S82	Objektif olmayan değerlendirme kriterleri					
S83	Ekip çalışması yetersizliği					
S84	Teknik bilgi eksikliği					
S85	Proje konusu belirleyememe					

DİSİPLİNLER ARASI ÇALIŞMA EĞİLİMLERİ

S86	Disiplinlerarası araştırmalar yürütmek sizce önemli midir?	Evet () Hayır ()
S87		<p>Bilgiye farklı açılardan bakmak ()</p> <p>İşbirliğine yönelik takım çalışması yapmak ()</p> <p>Karmaşık bir çok sorunun çözümünü farklı disiplinlerle sağlamak ()</p> <p>Kendi disiplinimiz dışındaki disiplinlerde bilimsel tecrübelerden faydalanma ()</p> <p>Diğer ()</p>
S88	Evet ise neden önemli ?	
S88	Hayır ise neden önemsiz ?	<p>Bu konuda bilgi azlığı ()</p> <p>Yeterli eğitim verilmemesi ()</p> <p>Farklı disiplinlerin bir araya gelmesinin güçlüğü ()</p> <p>Disiplinlerarası çalışma yapacak zamanın ve kaynağın olmayışı ()</p>
S89	Disiplinlerarası veya multidisipliner bir çalışma yürüttünüz mü veya böyle bir çalışmanın içinde bulundunuz mu ?	Evet () Hayır ()
S90	Cevabınız “evet” ise çalışmanızın konusu

	ne idi ?	
S91	Cevabınız “Hayır” ise böyle bir çalışmada bulunmak ister miydiniz ?	Evet () Hayır ()
S92	Disiplinlerarası bir eğitim ya da seminere katıldınız mı?	Evet () Hayır ()
S93	Cevabınız “Evet” ise kaç kez katıldınız ?

“Disiplinlerarası çalışma” kavramı sizde ne çağrıştırmaktadır? Lütfen önem derecesine göre puanlayınız.

(Likert ölçeği ile cevaplamalısınız. 5: Kesinlikle Katılıyorum, 4: Katılıyorum, 3: Kararsız, 2: Katılmıyorum, 1: Kesinlikle Katılmıyorum)

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsız	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
	<i>Ne anladığı</i>	5	4	3	2	1
S94	Bir sorunsaldan yola çıkarak konular arasında bağ kurmak					
S95	Bilgi ve onu tanımlayıcı öğeleri açık fikirlilikle ortaya koymak					
S96	Yüksek katma değerli bilginin türetilmesi					
S97	Mevcut disiplinlerin tek başına çözemediği sorunların farklı disiplinlerle işbirliği yapılarak çözülmesi					
S98	Sorunların farklı bir bilgi düzleminde ele alınması ve tanımlanması					
S99	Pozitif bilimlerle beşeri bilimler arasında ilişkiler kurularak yapılan bilimsel çalışmanın insanlığın içinde olduğu sosyoekonomik sorunların çözümüne katkı sağlaması					
S100	Sorunsalın çözümünde beşeri bilimlerin katkısının artırılması					
S101	Ekonomik ve beşeri kaynakların rasyonel kullanımı					
S102	Teorik bilimsel sonuçların pratiğe aktarılmasında kolaylık sağlanması					
S103	Çeşitli kurumların elinde olan fakat analiz edilmeyip yorumlanmamış verilerin analiz edilmesi					
S104	Diğer.....					

Tarım ve Ekonomi arasındaki ilişkiyi tanımlayarak önem derecelerine göre puanlayınız.

(Likert ölçeği ile cevaplamalısınız. 5: Kesinlikle Katılıyorum, 4: Katılıyorum, 3: Kararsız, 2: Katılmıyorum, 1: Kesinlikle Katılmıyorum)

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsız	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
	<i>Tarım ve Ekonomi İlişkisi</i>	5	4	3	2	1
S105	Öncelikle gıda ve beslenme ihtiyaçlarını karşılamak açısından önemlidir					
S106	İstihdama katkısı açısından önemlidir					
S107	Dış ticarete katkısı açısından önemlidir					
S108	Ödemeler dengesine katkısı açısından önemlidir					
S109	Sanayiye hammadde tedarik eden bir sektördür					
S110	Kalkınma hamleleri açısından önemlidir.					
S111	Alıcı ve satıcı olarak talep üzerine etkisi					
S112	Diğer.....					

Tarımın diğer disiplinlerle olan ilişkisini önem derecesine göre puanlayınız.

(Likert ölçeği ile cevaplamalısınız. 5: Kesinlikle Katılıyorum, 4: Katılıyorum, 3: Kararsız, 2: Katılmıyorum, 1: Kesinlikle Katılmıyorum)

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsız	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
	<i>Diğer Disiplinler</i>	5	4	3	2	1
S113	Matematik					
S114	Ekoloji					
S115	Tarih					
S116	Coğrafya					
S117	Siyaset					

S118	Sosyoloji					
S119	Hukuk					
S120	Davranış Bilimleri					
S121	Psikoloji					
S122	Fizik					
S123	Kimya					
S124	Bilişim ve Teknoloji					
S125	Biyoteknoloji					
S126	Nanoteknoloji					
S127	Genel mühendislik bilimleri					

Disiplinlerarası çalışmanın zorlukları nelerdir ? Lütfen önem derecesine göre puanlayınız.
(Likert ölçeği ile cevaplamalısınız. 5: Kesinlikle Katılıyorum, 4: Katılıyorum, 3: Kararsız, 2: Katılmıyorum, 1: Kesinlikle Katılmıyorum)

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsız	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
	<i>Disiplinlerarası çalışmanın Zorlukları</i>	5	4	3	2	1
S128	Alışılmışın dışında bir çalışmada bulunarak başarısızlık riskiyle karşılaşma korkusu					
S129	Kendi alanı dışında yeni konulara, terminolojiye ve ilişkilere ayıracağı zamanın artması					
S130	Yeterli kaynak, zaman ve uzman bulmanın zorluğu					
S131	Karmaşık problemlere çözüm aramanın zorluğu					
S132	Kalıplaşmış düşüncenin ve sabit fikirliliğin kırılmasının güç olması					
S133	Yeni ve farklı olan bilgiye karşı oluşan önyargı					
S134	Konuların birleştirilmesi ve bütünsel bir çalışma yapma alışkanlığının olmaması					
S135	Konu ile ilgili tam bir bilgi sahibi olma ve kavramsal bütünleşmenin sağlanmasındaki zorluk					

S136	Diğer konularda uzman olan kişilerle birlikte çalışma gerekliliğinin zorluğu					
S137	Meslek Taassubu					
S138	Çeşitli alanlarda çıkar çatışmaları					
S139	Diğer.....					

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Özge Zeynep YURDABAL OLGUN
Doğum Yeri : İzmit
Doğum Tarihi : 17.07.1986

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi : Anadolu Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Kamu Yönetimi Bölümü, 2008
Yüksek Lisans Öğrenimi : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Tarım Ekonomisi
Bölümü, 2020
Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

a) Bildiriler

5.Uluslararası Ekonomi Yönetim ve Pazar Araştırmaları Kongresi, tarım konusunda yapılan akademik çalışmalarda disiplinlerarası çalışma eğilimlerinin incelenmesi konulu görsel sunum yapılması ve makalenin yayınlanması

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurumlar ve Yıl: Milli Eğitim Müdürlüğü (öğretmenlik), 2009-2010
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü, 2010-2020

İLETİŞİM

E posta Adresi : zeynep@comu.edu.tr
Orcid No : 0000-0002-0738-5543